

ਭਾਗੀਦਾਰੀ

ਫਸਲ

ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਮੁੱਲ: ਇਕ ਕਾਪੀ 40 ਰੁਪਏ

ਸਾਲ- 07 ਐਕ- 07

ISSN 2582-1881

www.fasalkranti.in

ਜੁਲਾਈ 2025

ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਬੀਜ
ਜਮਾਵ ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਬੀਜ
ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ
ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ-ਡਾ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੀ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾਵਾਰ- ਦੀਪਕ ਚੌਧਰੀ

ਹੈਲਦੀ ਕਰਾਪ, ਹੈਪੀ ਪਲੈਨੇਟ ਦੇ
ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਐਡੀਗਰੇਅ
ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ - ਅਜੇ ਜਾਵਲਾ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ
ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ
ਸਫਲ ਰਿਹਾ: ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਰਾਣਾ

+91-9625941688 | info@fasalkranti.in

ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਭਾਰਤ ਦਾ ਟਾਈਰ

AGRIMAX
RADIAL TRACTOR TIRES
RT 855

ਮੱਕਾ ਦੀ ਖੇਤੀ
ਲਈ ਸਹੀ ਟਾਈਰ

ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਆਗਾਜ਼

ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ

* ਇਫਕੋ-ਐਮਸੀ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਮੁਫਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ

उम्मीद से
ज़्यादा का वादा

ACE
TRACTORS

पेश है नया

ACE DI 6565AV 60.5 HP

TREM-IV ENGINE

- ▶ 4 सिलिण्डर 4088 CC हाई टर्क हैवी ड्यूटी इंजन
- ▶ 2000 kg लिफ्ट
- ▶ तेल में डूबे ब्रेक (O.I.B.)
- ▶ ड्यूल क्लच (D.C.)
- ▶ पॉवर स्टीयरिंग (P.S.)
- ▶ आगे के टायर 7.5 x 16
- ▶ पीछे के टायर 16.9 x 28

ACE ट्रैक्टर 15-90 HP में उपलब्ध

अग्रणी बैंकों एवं प्राइवेट फाइनेंस कम्पनियों द्वारा आसान किश्तों में फाइनेंस उपलब्ध

रिक्त स्थानों में डीलरशिप के लिए सम्पर्क करें - **संजय कुमार : 9540943883**

ACTION CONSTRUCTION EQUIPMENT LTD.

Marketing Office :- Jajru Road, 25th Mile Stone, Mathura Road, Ballabgarh, Faridabad-121004, Haryana, India
Phone : 0129-2306111, Website : www.ace-cranes.com

gencrest

samta

ਹਰ ਫਸਲ ਦਾ ਸਫਲ ਪੌਸ਼ਣ

Samta Kisan Helpline :
1800 891 9477

gencrest

GENCREST BIO PRODUCTS PVT. LTD.

✉ INFO@GENCREST.COM

🌐 www.gencrest.com

ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਸਾਲ- 07

ਜੁਲਾਈ 2025

ਅੰਕ -07

ਸੰਪਾਦਕੀ.....	07
ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਮਾਚਾਰ.....	10
ਕੰਪਨੀ ਸਮਾਚਾਰ.....	17
ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ	
ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ-ਡਾ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ.....	26
ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੀ	
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾਵਾਰ- ਦੀਪਕ ਚੌਧਰੀ.....	27
ਹੈਲਦੀ ਕਰਾਪ, ਹੈਪੀ ਪਲੈਨੇਟ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ	
ਐਡੀਗਰੇਅ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ - ਅਜੇ ਜਾਵਲਾ.....	28
ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ'	
ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸਫਲ ਰਿਹਾ: ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਰਾਣਾ.....	29
ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ	
ਆਮਦਨੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਰਵੀਕ ਮਾਂਕਡ.....	30
ਦੋਗੁਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਚ ਹੋਵੇਗਾ! ਅੰਬਰ ਕੁੱਪ ਦੇ	
ਇਹ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ.....	31
50 ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਮਹੁੱਖੀ ਪਾਲਨ	
ਹੁਣ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ.....	32
ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਬੀਜ ਜਮਾਵ	
ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ.....	34
- ਸੰਜੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ	
ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਾਰਜ.....	36
ਰਾਜ ਸਿੰਘ- ਮੰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਤਮ	
ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ.....	38
ਸੋਹਣ.....	39

ਕੁਲ ਪੇਜ ਸੰਖਿਆ - 44

ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ/ਸੰਪਾਦਕ ਇਸਦੇ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਈ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮੁਦਰਕ- ਮੁਦ੍ਰਕ ਕੋਪੀਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਮੀ ਐਗਰੋਕਸੀ ਕ੍ਰਾੱਪਸ ਸਲਿਊਸ਼ਨਸ ਪ੍ਰ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਲਈ ਰਾਵਤ ਪ੍ਰਿੰਟਰਸ, ਸੀ ੧੭੭, ਨਾਰਾਇਣਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ, ਫੇਸ ੧, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ੧੧੦੦੨੮ ਤੋਂ ਮੁਦ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਐਕਸ-੯੬/੧, ਗਲੀ ਨੰਬਰ ੧੨, ਬ੍ਰਹਮਪੁਰੀ, ਸ਼ਾਹਦਰਾ, ਦਿੱਲੀ-੧੧੦੦੫੩ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਸੰਪਾਦਕ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਰਕ

ਏ-੯, ਵੈਸਟ ਜਯੋਤੀ ਨਗਰ, ਦੁਰਗਾਪੁਰੀ ਚੌਕ, ਸ਼ਾਹਦਰਾ, ਦਿੱਲੀ- ੧੧੦੦੯੪

011-45062737 in.in.linkedin.com/in/fasal-kranti-972698129

info@fasalkranti.in

www.fasalkranti.in

facebook.com/fasalkranti

instagram.com/fasalkranti/

twitter.com/fasalkranti

+91 9625941688, 98112 50220

ਸਲਾਹਕਾਰ ਮੰਡਲ

ਡਾ. ਐਮ.ਐਲ.ਜਾਟ, ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਸੰਧੂ, ਕੁਲਪਤੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਣ ਨਰੇਂਦਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜੋਬਨੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ
ਡਾ. ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਹਨੀ ਬੀ ਐਂਡ ਪੋਲੀਟਿਕਸ, ਆਈ.ਆਰ.ਆਈ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਡਾ. ਆਨੰਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਉਪ-ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ, ਭਾਰਤੀ ਮੈਸਮ ਵਿਭਾਗ
ਡਾ. ਜੇ.ਪੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਦੇਸ਼ਕ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ, ਪੂਸਾ ਦਿੱਲੀ
ਡਾ. ਏ.ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਏ.ਐਸ.ਆਰ.ਬੀ
ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਦੇਸ਼ਕ, ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ.ਆਰ.ਆਈ, ਕਰਨਾਲ
ਡਾ. ਏ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਦੇਸ਼ਕ, ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ.ਆਰ.ਆਈ, ਕਰਨਾਲ
ਡਾ.ਵਾਈ.ਪੀ.ਐਸ.ਡਬਲਯੂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਗੋ.ਬ.ਪ.ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਵਿ.ਵਿ., ਪੰਤ ਨਗਰ
ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ.ਸਿਵਾਚ, ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਨਿਦੇਸ਼ਕ, ਚੌ.ਚ.ਸਿ.ਹ.ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.ਵਿ., ਹਿਸਾਰ
ਡਾ. ਸੋਮਿਤਰ ਦਾਸ, ਨਿਦੇਸ਼ਕ-ਇੰਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਜਿੰਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਡਾ. ਐਸ.ਐਨ.ਭੋੜੇ, ਕੰਟਰੀ ਐਗਰੋਨੋਮਿਸਟ, ਮੇਜੇਕ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰ. ਲਿ., ਗੁੜਗਾਂਵ

ਸੰਪਾਦਕ ਮੰਡਲ

ਡਾ.ਕੇ.ਐਨ.ਤਿਵਾਰੀ, ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਲਖਨਊ
ਡਾ.ਜੇ.ਪੀ.ਐਸ.ਡਬਲਯੂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ, ਪੂਸਾ
ਡਾ. ਜੇ.ਪੀ.ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਭਾਗ ਅਧਿਕਾਰਕ, ਮ੍ਰਿਦਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਚੌ.ਚ.ਸਿੰਘ.
ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.ਵਿ. ਹਿਸਾਰ
ਡਾ.ਐਸ.ਐਸ.ਲਨਵਾਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਐਨ.ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਕਰਨਾਲ
ਡਾ. ਰਜਨੀਦ ਜਾਟ, ਸਹਾ.ਆਚਾਰਿਆ (ਮ੍ਰਿਦਾ ਵਿਗਿਆਨ), ਮ.ਪ੍ਰ.ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਵਿ.ਵਿ. ਉਦੇਪੁਰ
ਡਾ.ਆਰ.ਐਚ.ਮੀਣਾ, ਸਹਾ.ਆਚਾਰਿਆ (ਮ੍ਰਿਦਾ ਵਿਗਿਆਨ), ਮ.ਪ੍ਰ.ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਵਿ.ਵਿ. ਉਦੇਪੁਰ
ਡਾ. ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਚੌਧਰੀ, ਸਹਾ.ਅਨੁ.ਵਿਗਿਆਨਿਕ.ਆਨੰਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ.ਵਿ.ਵਿ. ਆਨੰਦ, ਗੁਜਰਾਤ

ਸੰਸਥਾਪਕ	-	ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਨਿਦੇਸ਼ਕ	-	ਕੇ. ਨਰੇਸ਼
ਉਪ ਨਿਦੇਸ਼ਕ	-	ਸ਼ਾਮਸਿੰਘ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ	-	ਸੰਤੋਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਸੰਪਾਦਕ	-	ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ	-	ਵਿਪਿਨ ਮਿਸ਼ਰਾ
ਪੱਤਰਕਾਰ	-	ਵਿਜਾ ਕਾਜ਼ਮੀ
ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ	-	ਆਰਿਆਮਨ ਯਾਦਵ
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੁਖੀ	-	ਪ੍ਰਦੀਪਰਾਣਾ
ਵੀਡੀਓ ਐਡੀਟਰ	-	ਅਯੂਸ਼ ਕੁਮਾਰ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ	-	ਚਿਤਿਕ ਕੁਮਾਰ
ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ	-	ਰਚਨਾ
ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ	-	ਫਰਹਾ ਖਾਨ
ਉਪ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ	-	ਆਰਿਫਾ ਖਾਨ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ (ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ)	-	ਤਨੂੰ ਸਿੰਘ
ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ	-	ਨਿਸ਼ਾ ਗੁਪਤਾ

ਆਕਾਸ਼ਾ ਵਰਮਾ	
ਅੰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ	
ਹਿਮਾਂਸ਼ੀ ਸੈਨ	
ਮੋਨਿਕਾ ਮਲਹੋਤਰਾ	
ਐਮ ਸਿੰਧੀਕੀ	
ਸਨੀ ਚੌਧਰੀ	
ਮੋਹਿਤ ਸਿੰਘ	
ਸਿਧਾਂਤ ਰਾਣਾ	
ਨਿਸ਼ਾਸ਼ਰਮਾ	
ਸਿਮਰਨ	
ਮਨਪ੍ਰੀਤਕੌਰ	
ਧਰਮੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ	
ਅਭਿਸ਼ ਅਸਿਸਟੈਂਟ	
ਰਿਤੂ	

ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਟਿਕਾਊ ਉਚ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਉਰਵਰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਫਸਲ ਪੌਸ਼ਣ, ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਪਜ ਵਾਧਾ, ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਟੀਕ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਟਿਕਾਊ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਨੌਤੀ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਰਸਾਇਣਿਕ ਉਰਵਰਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਕਸ਼ਤਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਮਤਾ ਸਿਰਫ 30 ਤੋਂ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਲਈ 15-20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਲਈ 40-50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਰਕੇ ਸੂਕਸ਼ਮ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਲਈ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕ ਵਧੀ ਹੋਈ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਉਪਯੋਗ ਦਕਸ਼ਤਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕੁਸ਼ਲ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕ ਅਜੈਵਿਕ ਤਨਾਅ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਲਾਭ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੈਨੋ ਤਕਨੀਕੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਇਕ ਆਸ਼ਾਜਨਕ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਗਹਿਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਲਈ ਸਥਾਈ ਉਪਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ। ਨੈਨੋ ਤਕਨੀਕ ਵਿਚ ਨੈਨੋਮੋਟੋਰਿਅਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਆਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 100 ਨੈਨੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਨੈਨੋਮੋਟੋਰਿਅਲ ਨੂੰ ਅਨੂਠੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੈਨੋ ਤਕਨੀਕ ਵਿਚ ਸੀਮਿਤ ਇਨਪੁਟ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਕੇ ਸਤਤ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਸ਼ਮ ਚੁਨੌਤੀਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਫਸਲ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੌਸ਼ਣ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਉਰਵਰਕ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸੰਸਾਧਨ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਦੁਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੈਨੋਸਟ੍ਰਕਚਰਡ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟਲੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸਕਸ਼ਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕਾਊ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ। ਇਫਕੋ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਨੋ ਯੂਰਿਆ ਪਲੱਸ, ਨੈਨੋ ਡੀਏਪੀ, ਨੈਨੋ ਜ਼ਿੰਕ ਅਤੇ ਨੈਨੋ ਕਾੱਪਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਰਟ-ਹਾਈਟੈਕ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕ ਸਮਾਰਟ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਲਈ ਇਕ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਇਫਕੋ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਨੂੰ ਕਲੋਲ, ਗਾਂਧੀਨਗਰ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਜੈਵ ਤਕਨੀਕੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ (ਐਨਬੀਆਰਸੀ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਤਤ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦਾ ਲਕਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਬੀਆਰਸੀ ਨੇ ਨੈਨੋ ਯੂਰਿਆ ਪਲੱਸ (ਉਨੱਤ ਸੰਸਕਰਣ), ਨੈਨੋ ਡੀਏਪੀ, ਨੈਨੋ ਜ਼ਿੰਕ ਅਤੇ ਨੈਨੋ ਕਾੱਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਰਵਰਕ ਕੰਟਰੋਲ ਆਏਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਫਕੋ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਰਟ ਉਰਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਤਤ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੈਨੋ-ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰਿਤ ਉਰਵਰਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ “ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦਾ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ” ਵਿਸ਼ੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਇਫਕੋ ਨੈਨੋ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ, ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਧੀ, ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਕੇ.ਐਨ.ਤਿਵਾਰੀ
ਸੀਨੀਅਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ

ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ, ਨਵੀਂ ਉਮੰਗ' ਮੇਰੀ ਫਸਲਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ **ZIRON** ਦੇ ਨਾਲ

ਫਸਲ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਜ਼ਿੰਕ, ਬੋਰਾਨ
ਨਾਲ ਖਰੀਫ 'ਚ ਦਿਖੇਗਾ ਅਸਲੀ ਫਰਕ

ਇਹੀ ਹੈ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਫਾਰਮੂਲਾ

www.rmphosphates.com
Toll free: 8956926412

“ਬੰਬਲਿਨ” ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੋ

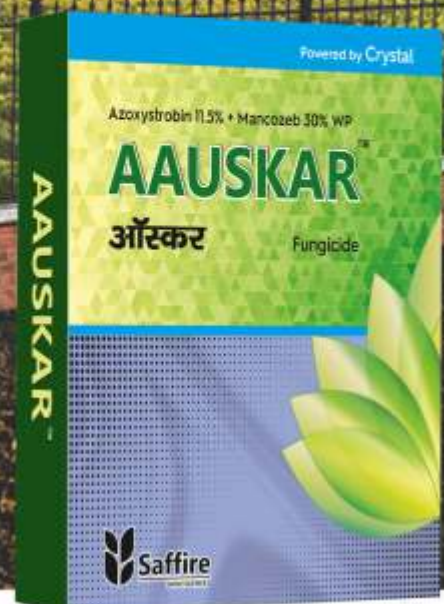
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ
ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਵੇਗਾ

ਆਉ ਵਧੀਏ
ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ

ਹੁਣ ਉੱਲੀ ਦੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ
NO ENTRY

ਆਉ ਵਧੀਏ
ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ

ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਚ ਜੀਨ ਐਡੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਮਿਲਿਆ

ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਤਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਵਾਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਚਾਰਿਆ ਨਰੇਂਦਰ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਏਐਨਡੀਯੂਏਟੀ) ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ 'ਫਸਲ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜੈਵ ਤਕਨੀਕੀ ਅਨੁਪ੍ਰਯੋਗ' ਨਾਮਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਡਾ. ਕੇ.ਵੀ. ਰਾਜੂ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਨੱਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਸ਼ੀ ਰੋਡਮੈਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਡਾ. ਕੇ.ਵੀ.ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਲੇਖਣਯੋਗ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦਾ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਲਗਭਗ 30 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਇਸ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਕਣਕ ਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਇਕ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਗਲੀ ਬਦਲਾਅਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੋਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਪੈਸਲਿਸਟਤਾ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਫਐਸਆਈਆਈ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਰਾਘਵਨ ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਵਾਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਤਤਕਾਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਰੀ ਕੋਈ ਆਪਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਪਨਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਦੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ। ਬੀਸੀਆਈਐਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮਹਾਪ੍ਰਬੰਧਕ ਡਾ. ਵਿਭਾ ਅਹੁਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀਐਮ ਫਸਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਨਿਯਮਕ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਲਕਸ਼ ਸਕ੍ਰਿਅ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਜੈਵ ਤਕਨੀਕੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪਨਾਉਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਸਰਚ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਖੇਤ ਲੈਵਲ ਤੇ ਠੋਸ ਲਾਭਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਸੰਪਾਦਿਤ ਚਾਵਲ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਜੀਟਿਵ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ। ਯੁਵਾ ਪ੍ਰਤੀਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਏਐਨਡੀਯੂਏਟੀ ਦੇ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਬਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚਰਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨੱਤ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜੈਵ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚ ਆਗੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ।

ਆਈਆਰਆਰਆਈ ਨੇ ਬੀਜ ਤਵਰਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਵਲ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਾਵਲ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ (ਆਈਆਰਆਰਆਈ) ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਬੀਜ ਤਵਰਕ ਮੀਟ 2025 ਦਾ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਪੱਧਰੀ ਸਭਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੀਜ ਵਪਾਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਵਧਾਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚਾਵਲ ਬੀਜ ਵਿਤਰਣ ਪਾਰਿਸਥਿਤੀ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਬੀਜ ਤਵਰਤ ਸੰਮੇਲਨ2025 ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗਤਮਕ, ਮੰਗ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਬੀਜ ਵਿਤਰਣ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਪਾਟਣ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂਕਿ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਲਵਾਯੂ-ਅਨੁਕੂਲ, ਉਚ ਉਪਜ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਣ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਚਾਵਲ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਆਈਆਰਆਰਆਈ ਦੀ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਲੀਡ ਫਾਰ ਸੀਡ ਸਿਸਟਮਸ ਡਾ. ਸਵਾਤੀ ਨਾਇਕ, ਆਈਆਰਆਰਆਈ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਡਾ. ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਆਈਸੀਏਆਰ-ਅਟਾਰੀ, ਕਲੱਕਤਾ ਜੇਨ ਵੀ ਕੇ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਡੇ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਟਾ ਸੀਡਸ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਆਰਐੱਡਡੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਪਾਰੀਕ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਆਈਆਰਆਰਆਈ ਦੀ ਡਾ. ਸਵਾਤੀ ਨਾਇਕ, ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਲੀਡ ਫਾਰ ਸੀਡ ਸਿਸਟਮਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਬੀਜ ਨਿਗਮਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਬੀਜ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਬੀਜ ਵਪਾਰਾਂ, ਅਟਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਐਫਪੀਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਤੇ, ਸੰਯੋਜਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਚੁਸਤ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਬੀਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਗ੍ਰਿਹ ਕੀਤਾ। ਬੀਜ ਤਵਰਤ ਮੀਟ 2025 ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚਾਵਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਰਣਨੀਤਿਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਈਆਰਆਰਆਈ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੇਰੀਏਟਲ ਪਰਿਨਿਯੋਜਨ ਅਤੇ ਬੀਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ।

ਕਿਸਾਨ ਵੀਰੋ, ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਹੈ!

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ,

ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੈਨ ਬਾਇਓਸਿਸ 'ਤੇ!!!

5,00,000+

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

30+ਸਾਲਾਂ

ਦਾ ਤਜਰਬਾ

3,000+

ਸਾਥੀ

ਖਾਦ ਅਤੇ ਬੀਜ ਭੰਡਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜੈਵਿਕ MNC ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣੋ!

ਨਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਲਈ ਖੇਤੀ
ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਹੀ ਅਸਲ ਅਧਾਰ ਹਨ!

ਸਕੈਨ ਕਰੋ

KHETI JAAN

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: +91 84840 06196 | +91 84840 06806

ਝੋਨੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿਚ ਮਾਮੂਲੀ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਕੈਬਨੇਟ ਨੇ 2025-26 ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ (ਜੁਲਾਈ-ਜੂਨ) ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮਐਸਪੀ) ਵਿਚ 1-9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮੰਜੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧਾਕੇ 2369 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੇ ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ ਲਈ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਿਜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਚਾਵਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟਾੱਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਜਿਹੇ ਉਤਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤਿਲਹਣ ਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਫਸਲਾਂ ਵੱਲ ਭਿੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਵੈਸ਼ਨਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਕਰਕੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਇਸ ਸੀਜਨ ਵਿਚ ਐਮਐਸਪੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 2.07 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਣਗੇ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਸਕਲ ਮੁੱਲ ਵਰਧਨ (ਜੀਵੀਏ) ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਐਮਐਸਪੀ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ, ਖੁੱਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਆਗਾਮੀ ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ ਵਿਚ ਖਾਦਯੋਗ ਉਤਪਾਦਨ 2025-26 ਫਸਲ ਸਾਲ (ਜੁਲਾਈ-ਜੂਨ) ਵਿਚ 354.64 ਮਿਲਿਅਨ ਟਨ (ਐਮਟੀ) ਖਾਦਯੋਗ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਚਾਲੂ (2024-25) ਫਸਲ ਸਾਲ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਤੋਂ 4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ 2025-26 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 3.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਾਧਾ ਦਰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 25 ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵੀਏ ਵਿਚ 3.8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਦੂਜਾ ਅਗ੍ਰਿਮ ਅਨੁਮਾਨ) ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 24 ਵਿਚ ਇਹ 1.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚ ਚਾਵਲ ਦਾ, ਸਟਾੱਕ 37.9 ਮਿਲਿਅਨ ਟਨ (ਐਮਟੀ) ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਨਾਲ, ਭਾਰਤੀ ਖਾਦ ਨਿਗਮ ਕੋਲ 59 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨਾਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿਲਰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ 21 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਨਾਜ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ- ਜਿਹੜਾ 1 ਜੁਲਾਈ ਲਈ 13.54 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੇ ਬਫਰ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਫਸਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਈ

ਫਸਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਈ

ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਿਸਰਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਪਰਾਗਣ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਪਜ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਛਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਟੇਟ੍ਰਾਗੋਨੁਲਾ ਇਰਿਡਿਪੇਨਿਸ ਸਮਿਥ ਅਤੇ ਲੇਪਿਡੋਟ੍ਰਿਗੋਨਾ ਆਰਕੀਫੇਰਾ ਕਾਕਰੇਲ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਸਰਚ ਕਈ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ, ਸਹਿਕਰਮੀ- ਸਮੀਕਸ਼ਿਤ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਜਰਨਲ ਆਫ ਫਾਰਮ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੀਟ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨਵੇਸ਼ਕ (ਏਆਈਸੀਆਰਪੀ ਹਨੀਬੀਜ ਐਂਡ ਪੋਲੀਨੇਟਰਸ) ਅਵਿਨਾਸ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਨਾ ਡੰਕ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਬਿਨਾ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਪਰਾਗਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅ ਐਸ਼ਥੀ ਸ਼ਹਿਦ ਅਤੇ ਪਰਾਗਣ ਸ਼ਮਤਾ ਲਈ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਗਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਮਿਰਚ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਪਰਾਗਣ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਰਚ ਵਿਚ ਪਰਾਗਣ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਏ ਡੋਰਸਟਾ, ਏ ਫਰੋਰਿਆ ਜਿਹੀਆਂ ਮਧੂਮੱਖੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਜੰਗਲੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਹੈਲਿਕਟਿਡ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ, ਸਿਰਫਿਡ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਏਮੇਜਿਏਲਾ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮਧੂਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਬੇਹਤਰ ਸ਼ਹਿਦ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਪਰਾਗਣ ਲਈ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਮਧੂਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੀਆਂ ਜੰਗਲੀ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਗਣਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ 7-10 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰਾਨੀ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਡੰਕ ਰਹਿਤ ਮਧੂਮੱਖੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਗੁਣਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਮਧੂਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪਾਲਤੂਕਰਣ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੇਘਾਲ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਛੱਤ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਮੌਸਮ ਨਾਲ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ

↑CHARMINAR
birlanu

BUILD YOUR
WORLD

ਅਲਟ੍ਰਾਕੂਲ ਫਾਇਬਰ
ਸੀਮੈਂਟ ਰੁਫਸ

ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ 8°C* ਤਕ ਦੀ ਕਮੀ
ਸੂਰਜੀ ਪਰਾਵਰਤਨ ਸੂਚਕਾਂਕ (SRI) 99**
ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵਾਚਾਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੰਵਾਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ' ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਚਰਣ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ 15 ਦਿਨੀਂ ਮਹਾ-ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 14ਵੇਂ ਦਿਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਤਿਗਿਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਆਈਸੀਏਆਰ) ਦੇ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਐਮ.ਐਲ.ਜਾਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਵਾਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਰਿਸਰਚ, ਆਧੁਨਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭਕਾਰੀ, ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਉਨਮੁਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤਿਗਿਪੁਰ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਿਸਾਨ ਚੌਪਾਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਖੁਲਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਚੌਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ, ਪਾਲੀਹਾਉਸ ਖੇਤੀ, ਸਟ੍ਰਾਅਬੇਰੀ ਜਿਹੀਆਂ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨਵਾਚਾਰ ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੁੱਝ ਤਕਨੀਕੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਦਾ ਲਾਇਵ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਸਦੀ ਉਪਯੋਗਿਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਡੀਟੇਲਡ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਰਸਰੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੈਦਲ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਪੌਦ ਉਤਪਾਦਨ, ਉਨੱਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਦੇ ਅਨੁਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

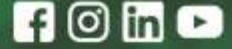
ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਈਸੀਏਆਰ ਦੀ 2170 ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ਭਰ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 1.08 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਤਤਕਾਲ ਸਮਾਧਾਨ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਉਥੇ ਤਵਰਿਤ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਪਨਣ ਤਕ ਹਰ ਲੈਵਲ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਅੰਨਦਾਤਾ ਆਮਦਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ (ਪੀਐਮ-ਆਸ਼ਾ) ਮੁੱਲ ਸਮਰਥਨ ਯੋਜਨਾ, ਮੁੱਲ ਅੰਤਰ ਭਰਪਾਈ ਯੋਜਨਾ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਯੋਜਨਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਪਰਿਪਰਾਗਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ, ਨਵੇਂ ਬਾਗ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਨਰਸਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਯੰਤਰ ਸਬਸਿਡੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਏਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਕਾਂਟੇ ਅਤੇ ਖਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।

Organized By

Radeecal
communications

गुजरात का
नंबर 1
कृषि-प्रदर्शन

नई कृषि तकनीक
के लिए विशाल प्रदर्शन

विशेष आकर्षण

लाइव पशु स्पर्धा एवं पशु प्रदर्शनी

14th Agri Asia®

Asia's Prime Exhibition On Agriculture Technology

१८-१९-२० सितम्बर २०२५

हेलीपैड एग्जिबिसन सेन्टर, गांधीनगर, गुजरात

250+
प्रदर्शक

1,25,000+
विजिटर्स की कुल संख्या

100+
डीलर्स भारत भर में

500+
प्रतिनिधि

20+
सम्मेलन वक्ता

50+
अंतर्राष्ट्रीय स्वरीदार

अपना स्टॉल अभी बुक करें

In Association with

Supported By

Conference Partner

Concurrent Events

+91 91738 26807

E: agriasia@agriasia.in | W: www.agriasia.in

ਮੌਸਮ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਖਾਦਾਏਨ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਉਮੀਦ- ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 2025-26 ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਖਾਦਾਏਨ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਰਮਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਘਟਿਆ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੇ ਅੰਕੁਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਉਰਵਰਕ ਉਪਯੋਗ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮ੍ਰਿਦਾ ਸਵਾਸਥ ਕਾਰਡ ਦੇ ਬੇਹਤਰ ਲਾਗੂਕਰਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ 15 ਦਿਨੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਆਪੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਭਿਆਨ (ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਭਿਆਨ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਰੀਫ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਟਰੀਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਸ਼ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2024-25 ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਖਾਦਾਏਨ ਉਤਪਾਦਨ ਰਿਕਾਰਡ 168.06 ਮਿਲਿਅਨ ਟਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। 2014-15 ਤੋਂ ਖਰੀਫ ਖਾਦਾਏਨ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ 31.23 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲ ਰਹੇ ਅਭਿਆਨ ਤੋਂ ਖਰੀਫ ਸੀਜਨ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਵਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ 10 ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਫਸਲ ਕਿਸਮਾਂ ਨੇ ਉਭਰਦੇ ਕੀਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸ਼ਮਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਨਕਲੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਨਪੁਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਘੂ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਦੀਰਘਕਾਲਿਕ ਲਾਗੂਕਰਣ ਲਈ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਜਤਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਧਿਆ ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਨਾਲ, 2025-26 ਵਿਚ ਖਰੀਫ ਖਾਦਾਏਨ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਝੋਨੇ ਜਿਹੀਆਂ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ-ਪੱਛਮੀ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਰਮਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ- ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਮਾਧਾਨ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ- 2025 ਦਾ ਲਾਗੂਕਰਣ 29 ਮਈ ਤੋਂ 12 ਜੂਨ, 2025 ਤੋਂ ਦੇਸ਼ਭਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਸਿੱਧੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਫਫਸਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਭਿਆਨ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮ੍ਰਿਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਵਿਚ “ਲੈਬ ਟੂ ਲੈਂਡ” ਵਿਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਵਿਚ 700 ਜਿਲਿਆਂ ਵਿਚ

2000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦਲ ਨੇ 1.5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਇਕਾਈ, ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਸ ਅਭਿਆਨ ਚਲਾਇਆ। ਇਹ ਅਭਿਆਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਿਲੇ ਦੱਖਣੀ-ਪੱਛਮੀ ਜਿਲਾ, ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਜਿਲਾ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਜਿਲੇ ਦੇ ਭਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 40 ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 80 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ 50,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਗਾਮੀ ਖਰੀਫ ਫਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਦਾ ਸਵਾਸਥ ਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਿੰਨ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਬਾਗਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਭਿੰਨ ਪੱਤਰ-ਪੱਤ੍ਰਿਕਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਜਾਨਕਾਰੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵਾਚਾਰ ਦਾ ਵੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਇਕਾਈ, ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਟੀਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇਹਾਤ ਦੇ ਭਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮ੍ਰਿਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਭਿਆਨ ਵਿਚ ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਆਹਵਾਨ ਕੀਤਾ।

ਮੱਕੀ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਖਾਦ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ

ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ, ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਮੇਰੀ ਫਸਲ ਵਧੇਰੀ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਦੇ ਸੰਗ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੱਕੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਰਕਬਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੱਕੀ ਤੀਜੀ ਮੁੱਖ ਫਸਲ ਹੈ। ਮੱਕੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 25 ਤੋਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੀ ਲਈ 6.5 ਤੋਂ 7.5 ਪੀਐਚ ਮਾਨ ਵਾਲੀ ਉਤਮ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਭੂਮੀ ਉਪਯੁਕਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। 2 ਤੋਂ 3 ਜੁਲਾਈ ਮਿੱਟੀ ਪਲਟਣ ਵਾਲੇ ਹੱਲ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਟਾ ਚਲਾਕੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਫ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਯੁਕਤ ਸਮਾਂ 15 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ ਹੈ। ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ 10-15 ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਟਨ ਸੜੀ ਗੋਬਰ ਦੀ ਖਾਦ ਖੇਤ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਾਓ। ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਬੋਰੀ ਯਾਨੀ ਦੋ ਕੁਇੰਟਲ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਖਾਦ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮੱਕੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਉਤਪਾਦਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪੋਟਾਸ਼ ਅਤੇ 160 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਯੂਰਿਆ ਮੱਕੀ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ੀਲਤ ਹੈ। ਯੂਰਿਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ, 25 ਤੋਂ 30 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਤੇ 70 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ 45 ਤੋਂ 50 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਤੇ 50 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਯੂਰਿਆ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੱਕੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ 4 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਿਮਟ੍ਰਾਨ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 45 ਤੋਂ 50 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਤੇ ਅੱਧਾ ਲੀਟਰ ਐਮਿਟ੍ਰਾਨ ਜੇਡ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਕੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਮਕਦਾਰ ਦਾਣੇ ਵਾਲੀ ਮੱਕੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੋਰੋਨ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 45 ਤੋਂ 50 ਦਿਨ ਦੀ ਖੜੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ। 25 ਤੋਂ 30 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ 250 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਜਿੰਟਾਵਿਕ ਫਸਲ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਤਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਭਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨ ਤੇ 30 ਤੋਂ 35 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੱਕੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਮੱਕੀ ਵਿਚ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ?

ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਛੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਸਲਫਰ, ਫਾਸਫੋਰਸ, ਜ਼ਿੰਕ, ਬੋਰੋਨ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਦਾ ਅਦਭੁਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਫਸਲ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਜ਼ਿੰਕ ਅਤੇ ਬੋਰੋਨ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਫਰਕ ਦਿਖਣ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਮੱਕੀ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿਚ ਨਵੀਨ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਬੋਰੋਨ ਮੱਕੀ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਭੁੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਫਾਸਫੋਰਸ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੱਕੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਬੇਹਤਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਬਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੌਦਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ

ਘਟਕ	ਮਾਤਰਾ (ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀ)
ਫਾਸਫੋਰਸ	16 %
ਜ਼ਿੰਕ	0.5 %
ਬੋਰੋਨ	0.20 %
ਸਲਫਰ	11 %
ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ	19 %
ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ	0.5 %

ਭਿੰਨ ਕਿਸੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸ਼ੀਲਤ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਮੱਕੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰ.ਐਮ. ਫਾਸਟੋਟਸ ਐਂਡ ਕੈਮਿਕਲਸ ਦਾ ਮਹਾਵੀਰਾ ਜੀਰੋਨ ਪਾਵਰ ਪਲੱਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬੱਧ ਹੈ।

ਏਸ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੇ ਭੋਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਏਪੁਰ ਵਿਚ ਡੀਲਰ ਮੀਟ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਏਸ ਦੀ ਆਗੂ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਏਸ ਲਿਮਿਟੇਡ- (ਐਕਸ਼ਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਇਕੁਇਪਮੈਂਟ ਲਿਮਿਟੇਡ) ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੋਪਾਲ ਅਤੇ ਛਤੀਸਗੜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਏਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਡੀਲਰ ਮੀਟ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਏਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਉਨੱਤੀ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸੰਵਾਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਏਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੀਜਨਲ ਟੀਮ ਨੇ ਡੀਲਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਆਗਾਮੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੀ। ਡੀਲਰ ਮੀਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡੀਲਰਸ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ, ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲਕੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੰਵਾਦ ਏਸ ਦੇ “ਸੁਣੋ, ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਚਲੋ” ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਏਸ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੀਚਰਸ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ਮਤਾ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਫਾਇਨਾਂਸ ਪਾਰਟਨਰਸ ਚੋਲਾ ਫਾਇਨਾਂਸ, ਏਸ ਬੈਂਕ, ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਐਕਸਪਲੇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪ੍ਰੋਵ ਕਟਸ, ਕੁਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਘੱਟ ਇੰਟਰੈਸਟ ਦਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਰੇ ਬਿਜਨੇਸ ਪਾਰਟਨਰਸ ਪੂਰਣ ਰੂਪ ਨਾਲ ਮੋਟੀਵੇਟਿਡ ਸਨ ਅਤੇ ਕਵਾਰਟਰ- 1 ਦੇ ਬਿਜਨੇਸ ਪਲਾਨ ਵੱਲ ਸਤਿਅਪਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਨ ਰਿਹਾ। ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦਾ ਸੰਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਨਤ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਟ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਿਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ, ਇਫਕੋ ਅਤੇ ਬੀਬੀਐਸਐਸਐਲ ਨੇ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ

ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਸਲ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ (ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ), ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਉਰਵਰਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਇਫਕੋ) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਬੀਬੀਐਸਐਸਐਲ) ਨੇ ਔਪਚਾਰਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਕ ਤ੍ਰਿਪੱਖੀ ਸੇਵਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜਰਾਤ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਜਿਹੜਾ ਬੀਜ ਨਵਾਚਾਰ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਇਕ ਅੰਤ-ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਗਿਆਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਅਤੇ ਇਫਕੋ ਦੇ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦਸਤਖਤ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਵਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਫਕੋ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਅਤੇ ਬੀਬੀਐਸਐਸਐਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ (ਬੀਏਕੋ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਵਸਰਚਨਾ ਦੇ ਏਕੀਕਰਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਸਤਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ, ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਡਿਜਾਇਨ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਦੇ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸੂ ਪਾਠਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਜ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਭਿਸਰਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਗਿਆਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਖਾਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਬੀਜ ਨਵਾਚਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਬਣਾਏਗਾ। ਬੀਬੀਐਸਐਸਐਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇਫਕੋ ਦੇ ਵਿਪਨਣ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਯੋਗੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਈਸੀਆਰਆਈਐਸਏਟੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀਐਸਐਸਐਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਤੇ ਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਰਿਸਰਚ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਕਠੋਰਤਾ ਅਤੇ ਨਵਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਫਕੋ ਸਤਤ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪਾਰਿਸਥਿਤਕੀ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ।

ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਝੋਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਹਰਬੀਸਾਇਡ ਅਲਟੇਅਰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆਤ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਣ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਆਗੂ ਕੰਪਨੀ ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਆਈਆਈਐਲ) ਨੇ ਝੋਨੇ ਲਈ ਪੇਟੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀ-ਇਮਰਜੈਂਟ ਹਰਬੀਸਾਇਡ ਅਲਟੇਅਰ ਦੀ ਲਾਂਚਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਲਟੇਅਰ ਨੂੰ ਨਿਸਾਨ ਕੈਮਿਕਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਾਪਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਵਿਪਨਣ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਆਈਆਈਐਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਅਲਟੇਅਰ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਧਾਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਈਆਈਐਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਨਿਸਾਨ ਕੈਮਿਕਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਾਪਾਨ, ਜਿਹੜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਵਾਚਾਰ ਵਿਚ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਨੇਤਾ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਰਣਨੀਤਿਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ 2013 ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤ-ਆਧੁਨਿਕ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਲਾਂਚ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰ ਨਿਸਾਨ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਅਲਟੇਅਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਲਈ ਇਕ ਸਫਲ ਪ੍ਰੀ-ਇਮਰਜੈਂਟ ਹਰਬੀਸਾਇਡ ਜਿਹੜੀ ਝੋਨੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੁਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਅਲਟੇਅਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਝੋਨਾ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਪਰਿਹਾਰਿਆ ਉਪਕਰਣ ਬਣ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਲਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਈਆਈਐਲ ਦਾ ਲਕਸ਼ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸਮੁਦਾਏ ਦੀ ਸਮ੍ਰਿਦੀ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਨਿਸਾਨ ਕੈਮਿਕਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟਡ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਅਲਟੇਅਰ ਚਾਵਲ ਸ਼ਾਕਾਨਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਸਰਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਚਾਵਲ ਦੀ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਖਰਪਤਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਡਿਜਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਲਟੇਅਰ ਪ੍ਰੀ-ਇਮਰਜੈਂਟ ਸ਼ਾਕਾਨਸ਼ੀ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮਾਨਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਸ਼ਾਕਾਨਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਲਟੇਅਰ ਆਵੇਦਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਅਵਰੋਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਰੋਪਾਈ ਦੇ 0-3 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਦੇ ਉਭਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। 40-50 ਦਿਨਾਂ ਤਕ- ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਕਾਸ ਚਰਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਫਕੋ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਐਫਡੀਆਰਵੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ

ਦੁਨਿਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਉਰਵਰਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸੀ-ਇਨਪੁਟ ਵਿਚ ਵੈਸਟਵਿਕ ਆਗੂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਉਰਵਰਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਇਫਕੋ) ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਨ ਮੁੱਲ ਲੜੀ ਵਿਕਾਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਐਫਡੀਆਰਵੀਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਣਨੀਤਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ (ਐਮਓਯੂ) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ 800 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਗਠਨਾਂ (ਐਫਪੀਓ) ਲਈ ਅਭਿਨਵ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਕ੍ਰਿਸੀ ਇਨਪੁਟ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਫਕੋ ਦੇ ਵਿਪਨਣ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਯੋਗੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਐਫਡੀਆਰਵੀਸੀ ਦੇ ਸੀਈਓ ਬਿਪਿਨ ਬਿਹਾਰੀ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਫਕੋ ਨੇ ਨੌਂ ਉਰਵਰਕ, ਜੈਵ-ਉਤੋਜਕ, ਖਾਸ ਉਰਵਰਕਾਂ ਅਤੇ ਜੈਵ-ਉਰਵਰਕਾਂ ਅਤੇ ਜੈਵ-ਅਪਘਟਕਾਂ ਸਮੇਤ ਜੈਵਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਲੜੀ ਦੀ ਅਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਪਹਿਲ ਸਮੂਹਿਕ ਖੇਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਟਿਕਾਊ, ਜਲਵਾਯੂ-ਸਮਾਰਟ ਕ੍ਰਿਸੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਫਡੀਆਰਵੀਸੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਕੇ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹਨਾਂ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਇਨਪੁਟ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਗ੍ਰਾਮੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਇਫਕੋ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਅੱਤ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿਯੋਗ ਐਫਪੀਓ ਦੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸ਼ਮਤਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਗ੍ਰਾਮੀਨ ਵਪਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਏਗਾ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਏਜੀਈਗਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿਓਮ ਕ੍ਰੋਨ ਦੇ ਨਾਲ ਰਣਨੀਤਿਕ ਗਠਬੰਧਨ ਕੀਤਾ

ਸੋਨਾ, ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਣਿੱਜੀ ਉਪਯੋਗ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿਤ ਹਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਯੂਏਐਸ) ਅਤੇ ਸੈਂਸਰ ਦੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਏਜੀਈਗਲ ਏਰੀਅਲ ਸਿਸਟਮਸ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਓਮ ਕ੍ਰੋਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਣਨੀਤਿਕ ਗਠਬੰਧਨ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਣਨੀਤਿਕ ਗਠਬੰਧਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਏਜੀਈਗਲ ਏਰੀਅਲ ਸਿਸਟਮਸ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਏਜੀਈਗਲ ਏਰੀਅਲ ਐਕਸ ਕ੍ਰੋਨ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਵਿਓਮ ਕ੍ਰੋਨ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਏਜੀਈਗਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਓਮ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੱਖਰਖਾਅ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਏਜੀਈਗਲ ਦੇ ਸੀਈਓ ਬਿਲ ਇਰਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਓਮ ਕ੍ਰੋਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੁਨਿਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕ੍ਰਿਸੀ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਵਣਿੱਜੀ

ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਨੂੰ ਅਨਲਾੱਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

345 ਮਿਲਿਅਨ ਏਕੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕ੍ਰਿਸੀ ਯੋਗ ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਕ੍ਰਿਸੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਏਜੀਈਗਲ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਉਨੱਤ ਏਰੀਅਲ ਕ੍ਰੋਨ ਅਤੇ ਮਲਟੀਸਪੈਕਟ੍ਰਲ ਸੈਂਸਰ ਨੂੰ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ਮਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਸਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਓਮ ਕ੍ਰੋਨ ਗਵਾਲੀਅਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰੋਨ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕ੍ਰਿਸੀ, ਨਿਰਮਾਣ, ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰੀਕਸ਼ਣ ਸਮੇਤ ਭਿੰਨ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਉਨੱਤ ਕ੍ਰੋਨ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਵਿਓਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਕ੍ਰੋਨ ਇਕੋਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਈ ਅਨੁਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੋਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਏਜੀਈਗਲ ਕ੍ਰੋਨ ਆਪਣੀਆਂ ਉਨੱਤ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ਮਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਟੀਕ ਫਸਲ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਮਿੱਟੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਕੀਟ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਪਜ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸੀ ਕ੍ਰੋਨ ਬਾਜ਼ਾਰ 2030 ਤਕ 631 ਮਿਲਿਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਸ਼ਮਤਾ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਟੀਕ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਧਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਲ-ਇਨ-ਵਨ ਕ੍ਰਿਸੀ ਐਪ ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ

ਬੇਲਗਾਵੀ ਸਥਿਤ ਸਟਾਰਟ-ਅੱਪ ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ (ਏਆਈ) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਆਲ-ਇਨ-ਵਨ ਕ੍ਰਿਸੀ ਐਪ ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਮਾਂ, ਡੇਟਾ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ।

ਸਾਵਿਓ ਪਰੇਰਾ ਅਤੇ ਸਵਾਤੀ ਪਰੇਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ, ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਅਸਰ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ, ਕੀਟਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕ੍ਰਿਸੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤ ਆਦਿ।

ਡਿਜਿਟਲ-ਫਰਸਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਐਪ ਖੇਤਰ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਏਆਈ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਫ ਥਿੰਗਸ (ਆਈਓਟੀ) ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਕ੍ਰਿਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੀਟ ਕੰਟਰੋਲ ਤਕ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਹੀ ਉਪਕਰਣ ਹੋਣ। ਇਕ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਚੈਟਬਾਟ 24 ਘੰਟੇ 7 ਬੁਭਭਾਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇ।

ਐਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਏਆਈ ਅਤੇ ਆਈਓਟੀ ਦਾ ਏਕੀਕਰਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸੇਹਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸੀ ਪੱਧਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਐਸਬੀਓਐਫ ਐਗਰੋਸਮਾਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਐਪ ਨੂੰ ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਲਗਾਵੀ ਵਿਚ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਮੰਤਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਜਰਕੀਹੋਲੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਆਸਿਫ (ਰਾਜੂ) ਸੈਤ, ਬੀਯੂਡੀਏ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਕਸ਼ਮਣਰਾਵ ਚਿੰਗਲੇ ਅਤੇ ਡੀਸੀਸੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅੱਪਾਸਾਹੇਬ ਕੁਲਗੋੜੇ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕਲ ਹਸਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕ੍ਰਾਪ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਝੋਨੇ ਲਈ ਰਾਇਸਐਕਟ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਲਈ ਜਿਵੇਰਾ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਗੂ ਕ੍ਰਿਸੀ- ਰਸਾਇਣ ਸਮਾਧਾਨ ਕੰਪਨੀ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕ੍ਰਾਪ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੀਸੀਪੀਐਲ) ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੋਧ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਚਾਵਲ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਇਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਮਾਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਰਾ, ਕਪਾਹ ਵਿਚ ਚੂਸਣ ਵਾਲੇ ਕੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਲਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਕ੍ਰਾਪ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਵਿਚ 8

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੁਜਰਾਤ, ਕਰਨਾਟਕ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਇਸਐਕਟ ਅਤੇ ਜਿਵੇਰਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਰਾਇਸਐਕਟ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਅਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਫਾਮੇਨ ਖਰਪਤਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਨਜ਼ਾਇਮ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਏਬੇਕਸੀਸਥਿਊਰਾਨ ਪੱਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਕ੍ਰਿਸੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਖਰਪਤਵਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬਾਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਰਾਇਸਐਕਟ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਲੱਖ ਏਕੜ ਝੋਨੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ 2.5 ਤੋਂ 3 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਝੋਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜੁੜਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹਿੱਸਾ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿਵੇਰਾ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਸਕ੍ਰਿਅ ਅਵਿਆਆਂ ਦਾ ਇਕ ਅਨੂਠਾ ਸੰਯੋਜਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸੰਪਰਕ, ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਮਿਨਰ ਕ੍ਰਿਸੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਾਇਟਫਲਾਇਜ਼, ਜੈਸਿਡਸ ਅਤੇ ਐਫਿਡਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਨੁਕਾ ਐਗਰੀਟੇਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਦਿਨਕਰ ਖਰਪਤਵਾਰਨਾਸ਼ਕ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਰਸਾਇਣ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਆਗੂ ਧਾਨੁਕਾ ਐਗਰੀਟੇਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੀਨਤਮ ਸਫਲ ਨਵਾਚਾਰ- ਦਿਨਕਰ ਦਾ ਅਨਾਵਰਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਰੋਪੇ ਗਏ ਝੋਨੇ ਦੇ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਂਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਔਤ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਉਘੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੇਹਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਕੋ ਕੈਮਿਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਿਨਿਚੀ ਹਜ਼ਾਕਾਵਾ ਸੈਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਰੀ ਪ੍ਰਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੋਹਿਚੀ ਓਗਿਤਾ ਸੈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਨਵਾਚਾਰ ਵਿਚ ਧਾਨੁਕਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹਨ। ਲਾਂਚ ਵਿਚ ਧਾਨੁਕਾ ਐਗਰੀਟੇਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਰਾਹੁਲ ਧਾਨੁਕਾ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਮੇਹਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਰਾਂਡ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਨੁਕਾ ਐਗਰੀਟੇਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਰਾਹੁਲ ਧਾਨੁਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਦਿਨਕਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਉਤਪਾਦ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਭਿਨਵ ਹੈ ਸਗੋਂ ਚਾਵਲ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਸਹਾਨੂਭੂਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਧਾਨੁਕਾ ਐਗਰੀਟੇਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿਚ ਹਰਬੀਸਾਇਡਸ ਦੇ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਮੈਨੇਜਰ ਅਮਿਤ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿਨਕਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਰੋਪੇ ਗਏ ਝੋਨੇ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਪਕ- ਸਪੇਕਟ੍ਰਮ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਉਲੇਖਣਯੋਗ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਂਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜਮੁੰਦਰੀ, ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਨਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਦਿਨਕਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀਆਂ ਦੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਵਧਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨਵ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਵਾਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਨੁਕਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬਾਇਓਸਟੈਟ ਨੇ ਝੋਨੇ ਲਈ ਨਵਾਂ ਪੋਸਟ- ਇਮਰਜੈਂਟ ਹਰਬੀਸਾਇਡ 'ਪਿਆਂਕੋਰ' ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਬਾਇਓਸਟੈਟ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਵੀਨਤਮ ਨਵਾਚਾਰ, 'ਪਿਆਂਕੋਰ' ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਝੋਨੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਲਾਂਚ ਰਾਏਪੁਰ, ਛਤੀਸਗੜ ਵਿਚ ਬਾਇਓਸਟੈਟ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਗਵਾਈ ਟੀਮ, ਚੈਨਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਐਲਜੀ ਕੇਮ ਲਾਇਫ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ।

'ਪਿਆਂਕੋਰ' ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਪੋਸਟ- ਇਮਰਜੈਂਟ ਸ਼ਾਕਨਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਾਹ, ਸੇਜ ਅਤੇ ਚੌੜੀ ਪੱਤੀ ਵਾਲੇ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੜੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਉਤਪਾਦ

ਨੂੰ ਤਵਰਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਹ ਉਪਯੋਗ ਦੇ ਸਿਰਫ 30 ਮਿੰਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਰਪਤਵਾਰ ਦੀ ਤੈਅ ਵਿਚ ਅਵਸੋਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਪਤਵਾਰ ਦਾ ਵਾਧਾ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 3 ਤੋਂ 5 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੀਲਾਪਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਦੇ 7 ਤੋਂ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਨ ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਆਂਕੋਰ ਦੀ ਇਕ ਖਾਸਿਅਤ ਇਸਦੀ ਬਾਰਿਸ਼ਰੋਧੀ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਕ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਐਡਜੂਵੈਂਟ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਖਰਪਤਵਾਰ ਦੀ ਤੈਅ ਤੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਅਨੁਸੰਸ਼ਿਤ ਖੁਰਾਕ 240 ਮਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਦੇਵੇ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਇਓਸਟੈਟ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਹੁਜੇਵਾ ਬੇਰਾਕੀਵਾਲਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਲਾਂਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਬਾਇਓਸਟੈਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਗੋਰੁਲ ਦਫਲੇ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ), ਸੰਤੋਸ਼ ਰਾਣੇ (ਜੀਐਮ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ), ਹਨੀਫ ਸੌਇਦ (ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ), ਮਹੇਸ਼ ਸੋਨਵਾਨੇ (ਫੀਲਡ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਮੁੱਖ), ਚੇਤਨ ਬੈਰਨਾਰ (ਸੀਨੀਅਰ ਉਤਪਾਦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ), ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ (ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ), ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤਿਵਾਰੀ (ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ), ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ (ਫੀਲਡ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲ ਰਾਠੌਰ (ਵਿਕਾਸ ਟੀਮ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਬੇਅਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਸਟੇਮ ਬੋਰਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਬਿਕੋਟਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਬੇਅਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਸਟੇਮ ਬੋਰਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਬਿਕੋਟਾ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਕਿਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਸਥ ਸੇਵਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਗਿਆਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਕਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਉਦਮ ਬਾਇਰ ਨੇ ਬਿਕੋਟਾ ਦੇ ਲਾਂਚ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਚਾਵਲ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਮ ਬੋਰਰ ਕੀਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਨਵਾਂ ਉਤਪਾਦ ਹੈ। ਬਿਕੋਟਾ ਇਹਨਾਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀਟਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਇਰ ਨੇ ਅਨੰਨਿਆ ਨਵਾਚਾਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਬਿਕੋਟਾ ਜੂਨ 2025 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉਤਰਾਖੰਡ, ਪੱਛਮੀ ਯੂਪੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਛਤੀਸਗੜ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ, ਤਮਿਲਨਾਡੂ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਾਵਲ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਟੇਮ ਬੋਰਰ ਚਾਵਲ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਕੋਟਾ ਇਹਨਾਂ ਕੀਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ, ਕਿਸਾਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਦੂਜੇ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਲੰਬੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਐਕਸਟ੍ਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬੇਹਤਰ ਜੜ ਅਤੇ ਟਿਲਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਗ੍ਰ ਫਸਲ ਸਵਾਸਥ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਟੇਮ ਬੋਰਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲਾਂਚ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਬੇਅਰ ਦੇ ਫਸਲ ਵਿਗਿਆਨਿ ਪ੍ਰਭਾਗ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਰਿਚਾਲਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੋਹਨ ਬਾਬੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਅਰ ਆਪਣੇ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਕੋਟਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਝੋਨੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਧਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਾਗਤ ਵੀ ਬਚਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਸਦਾ ਦਾਣੇਦਾਰ ਸੂਤਰੀਕਰਣ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਨੁਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੇਫੇਕਸ ਕੈਮਿਕਲਸ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਭਰੂਚ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ

ਸਪੇਸ਼ਲਾਈਟ ਕੈਮਿਕਲ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗੂ ਕੰਪਨੀ ਸੇਫੇਕਸ ਕੈਮਿਕਲਸ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਭਰੂਚ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿਚ ਪਰਿਚਾਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਅਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਦਕਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਉਪਲਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ।

ਭਰੂਚ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿਚ ਲੀਕੁਇਡ ਅਤੇ ਪਾਊਡਰ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੜੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਫੇਕਸ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਧਾਏਗਾ। ਲੀਕੁਇਡ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ 23,335 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸ਼ਮਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੀਕੁਇਡ, ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਕਣਿਕਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ 51,395 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸ਼ਮਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਵੀਂ ਸ਼ਮਤਾ ਲੀਕੁਇਡ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 30 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ਮਤਾ ਜੋੜੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 80 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਤਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਖਾਸਕਰ ਪੱਛਮੀ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸ਼ੁਭਆਰੰਭ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਸੇਫੇਕਸ ਕੈਮਿਕਲਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਸ ਕੇ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਭਰੂਚ ਸੁਵਿਧਾ ਸੇਫੇਕਸ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਨਵ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਾਧਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਥਿਤ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਅਪੂਰਤੀ ਲੜੀ ਦਕਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਸਾਡੇ ਐਗਰੀਟੇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਗੋਲਡਨ ਫਾਰਮਸ ਲਈ ਇਕ ਸਮਰਪਿਤ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਆਧਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ 1550 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੇਫੇਕਸ ਕੁਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 300 ਸਿੱਧੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜੋੜੇਗਾ। ਕੰਪਨੀ ਸਮਗ੍ਰ ਸਿੱਖਿਆ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੇਲਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਬਦਲਾਅਕਾਰੀ ਪਰਿਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੀਐਸਆਰ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਜੁੜਾਵ ਮਾਡਲ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਲੋਕਲ ਸਮੁਦਾਏ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹੈ।

ਏਸ਼ੀਆ ਡਾਨ ਬਾਇਓ-ਕੋਅਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ਭਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਏਸ਼ੀਆ ਡਾਨ ਬਾਇਓ-ਕੋਅਰ, ਜਿਹੜਾ ਜੈਵਿਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਆਰਗੈਨਿਕ ਇਨਪੁਟ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ 2025 ਤਕ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਆਯੋਜਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ, ਵਿਕ੍ਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਰਿਹਾ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਦੋ ਦਿਨੀਂ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਿਸਲ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ ਮੁਕਤ ਭੋਜਨ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਰਗ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਕ੍ਰਿਸੀ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਹਾਂਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਸ਼ਿਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਤਪਾਦ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ “ਲਾਇਓਫਿਲਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ” ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲਫ ਲਾਇਫ ਦੇ ਸਾਲ ਤਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਜੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (30 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ) ਨੇ ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਰਹਿਤ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੰਸੇਰਿਅਮ ਆਧਾਰਿਤ ਉਤਪਾਦ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਕਿਫਾਇਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਕਰਣਗੇ ਅਤੇ ਖੇਤ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਫਤੋਹਪੁਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸੰਮੇਲਨ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਪੁਸ਼ਕਰ ਵਿਚ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸਨੇਹ ਮਿਲਨ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਦੀਘਾ ਵਿਚ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸੰਮੇਲਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨੀਂ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ 125 ਵਿਕ੍ਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ‘ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਉਹੀ, ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਵਾਂ’ ਥੀਮ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਅਨਾਵਰਣ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਪੁਰਸਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਹਾਂਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਪਲਬੱਧਤੀਆਂ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਐਗਰੋਨਾਮਿਸਟ ਸੰਜੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਏਸ਼ੀਆ ਡਾਨ ਬਾਇਓ-ਕੋਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਸੰਮੇਲਨ ਜੈਵਿਕ ਕ੍ਰਿਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਠੋਸ ਜਤਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਆਯੋਜਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ, ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਿਲਕੇ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਲਕਸ਼ ਵੱਲ ਵਧੇ-ਸਵਸਥ ਸਮਾਜ, ਸਵਸਥ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਸਾਨ। ਸਭ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀਆਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਾਅਰੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

“ਸਵੱਛ ਅਨਾਜ, ਸਵੱਛ ਸਮਾਜ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਰਿਆਵਰਣ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਸਾਨ।”

ਬੀਏਐਸਐਫ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੈਲੇਕਸਿਓ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਿਥੇਲਿਆ ਕਵਕਨਾਸ਼ਕ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

ਬੀਏਐਸਐਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਵੀਨਤਮ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਾਧਾਨ, ਵੈਲੇਕਸਿਓ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਿਥੇਲਿਆ ਕਵਕਨਾਸ਼ਕ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੋਜਨ ਫਸਲ- ਚਾਵਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸਮਾਧਾਨ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਵਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਵਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੀਟ, ਚਾਵਲ ਹੱਪਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੀਥ ਬਲਾਇਟ ਕੰਟਰੋਲ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੀਏਐਸਐਫ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਲਿਊਸ਼ਨਸ ਵਿਚ ਗਲੋਬਲ ਸਟ੍ਰੇਟੇਜਿਕ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਐਂਡ ਸਸਟੇਨੇਬਿਲਿਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਇਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ

ਮਾਰਕੋ ਗ੍ਰੇਜ਼ਡਾਨੋਵਿਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੈਲੇਕਸਿਓ ਬੀਏਐਸਐਫ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਾਵਲ ਫਸਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਸਾਡੀ ਦੀਰਘਕਾਲਿਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਸਾਇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸਾਇਮਨ ਬਾਰਗ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਬੀਏਐਸਐਫ ਕ੍ਰਿਸੀ ਸਮਾਧਾਨ, ਏਸ਼ੀਆ- ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਵਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਪੂਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸਕਸ਼ਮ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਗਰਵਿਤ ਹਾਂ। ਬੀਏਐਸਐਫ ਦੇ ਦੋ ਨਵੀਨਤਮ ਨਵਾਚਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸੰਵਾਦਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਵੈਲੇਕਸਿਓ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਿਥੇਲਿਆ ਕਵਕਨਾਸ਼ਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਣਗੇ ਕਿ ਚਾਵਲ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਐਕਸਪੋ 2025: ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰਿਤ ਊਰਜਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕਦਮ

ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਐਕਸਪੋ 2025 ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਇਸ ਸਾਲ ਨੋਵੇਡਾ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਐਕਸਪੋ ਮਾਰਟ ਵਿਚ 5 ਤੋਂ 7 ਜੂਨ ਤਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਸੰਮੇਲਨ ਬਾਇਓ ਡੀਜ਼ਲ, ਏਥੇਨਾਲ, ਬਾਇਓਗੈਸ ਜਿਹੇ ਆਪਸ਼ਨਲ ਇੰਧਨਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਐਕਸਪੋ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਰਿਫਾਇਨਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਚ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਵੀ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਐਕਸਪੋ 2025 ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੈਵਿਕ ਇੰਧਨ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਚ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਭ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆਕੇ ਨਵੇਂ ਵਪਾਰਿਕ ਮੌਕੇ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਏਗਾ। ਐਕਸਪੋ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੋਹਾਂ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਨੁਸੰਧਾਨਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਸਪੋ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ।

ਐਕਸਪੋ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਵੀ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਗਤੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ, ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟਾਂ ਲਈ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰਾ ਮੌਕਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਐਕਸਪੋ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਕੇ ਇਥੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਭਾਗੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਐਕਸਪੋ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਊਰਜਾ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਉਤਸਰਜਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਐਕਸਪੋ 2025 ਨਾ ਸਿਰਫ ਊਰਜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੈਕਲਪਿਤ ਇੰਧਨਾਂ ਦੇ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇਕ ਠੋਸ ਜਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਯੋਜਕਾਂ ਨੇ ਸਭ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਰਿਸਰਚ ਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਇਕ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਊਰਜਾ ਵੱਲ ਵਧਾਉਣ।

ਪੈਪਸਿਕੋ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ

ਟਿਕਾਉ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਪੈਪਸਿਕੋ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ., ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਦੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਡੇਟਾ-ਸਮਰਥਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੀਐਚ, ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਸਟੀਕ ਖੇਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਹਿਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਪਸਿਕੋ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਐਗਰੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਨੁਕੂਲ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮਿੱਟੀ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਡਾ ਲਕਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਡੇਟਾ ਸਮਰਥਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਹੀ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ। ਇਹ ਪਹਿਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਦੇ ਵਿਚ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ -ਡਾ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਭਰਪੂਰ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸੰਪੂਰਣ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤੰਤਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੁਟਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਆਈਸੀਐਆਰ) ਦੇ ਡਾ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਉਪ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ (ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸਾਰ), ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ।

ਕੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਭਵ ਹੈ?

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੇਤ-ਖਲਿਹਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। “ਜੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ, ਜੇ ਕਿਸਾਨ” ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਮੂਹਿਕ ਜਤਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੇਸ਼ਭਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 700 ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 2000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਰੋਜ਼ 5 ਤੋਂ 10 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਰੀਫ ਸੀਜ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਹਿਮ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਰਾਏ ਹੈ?

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਖੁਦ ਮਾਨਯੋਗ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀਆਂ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਨਵਾਚਾਰ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਤਕਨੀਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਸਤਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?

ਜਦੋਂ ਤਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗਾ, ਤਦ ਤਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਪ੍ਰਿਸ਼ਿਜਨ ਫਾਰਮਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਇਟ ਆਧਾਰਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਕਸ਼ਮ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬੱਧੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ਭਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤੰਤਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਰ ਦਰਾਜ਼, ਇਥੇ ਤਕ ਕਿ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵੀ ਇਹ ਅਭਿਆਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼?

ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ। ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨ ਹੀ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਓ, ਮਿਲਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ ਅਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈਏ।”

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
Email: emran@fasalkranti.in

ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਵਧੇਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾਵਾਰ- ਦੀਪਕ ਚੌਧਰੀ

ਬਿਜਨੇਸ ਹੈਡ, ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ

ਕਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਲਗਾਤਾਰ ਨਵਾਚਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਉਨੱਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇਕ ਆਗੂ ਕੰਪਨੀ ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਦੇ ਬਿਜਨੇਸ ਹੈਡ ਦੀਪਕ ਚੌਧਰੀ ਨਾਲ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੇ ਖਾਸ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਸੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਸ਼-

ਤੁਸੀਂ ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹੋ?

ਮੈਂ 2006 ਵਿਚ ਐਮਬੀਏ ਦੇ ਬਾਅਦ ਚੰਬਲ ਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੈਰਿਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਉਥੇ ਭਿੰਨ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਟਿਕਸ ਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਫਆਈਐਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਬਿਜਨੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ 5 ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਲ 2023 ਤੋਂ ਮੈਂ ਐਸਸੀਐਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਚੈਨਲ ਸੇਲਸ ਨੂੰ ਲੀਡ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਵਿਚ ਬਿਜਨੇਸ ਹੈਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਕਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਐਸਸੀਐਲ ਇਟਾਲੀਆ ਦਾ ਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਗਭਗ 200 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਰਿਸਰਚ ਆਧਾਰਿਤ ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੀ ਉਤਪਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਸਾਲ 2017 ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। 2017 ਤੋਂ 2022 ਤਕ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਬੀ2ਬੀ ਮਾਡਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਪਰ 2022 ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੇਲਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ 18 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ- ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਆਧਾਰਿਤ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਗੁਣਵੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਉਰਵਰਕ ਅਤੇ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਉਤਪਾਦ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦ ਇਕ ਹੀ ਪਲਾਂਟ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਇਕ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤ-ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ 15 ਉਤਪਾਦ ਪੇਟੈਂਟਡ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲਗ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਵਾਚਾਰ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੀ ਫੀਡ ਟੀਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸੀ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੋਵੇਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਕਿਅ ਹਨ।

ਆਉਣ ਵਾਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਵੇਖਦੇ ਹੋ?

ਸਾਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਏ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਅਵਧੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ ਪਛਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ 18 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 6 ਰਾਜਾਂ- ਜਿਵੇਂ ਹਿਮਾਚਲ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਗੂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਕਾਰਜ ਨੀਤੀ 5ਪੀ ਮਾਡਲ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ-

- ਪ੍ਰੋਡਕਟ- ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਆਧਾਰਿਤ, ਪੇਟੈਂਟਡ ਅਤੇ ਰਿਜਲਟ ਓਰੀਐਂਟਡ ਉਤਪਾਦ
- ਪ੍ਰਾਇਸ- ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਣ
- ਪਲੇਸਮੈਂਟ- ਫਸਲ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਾ
- ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ- ਸਮੇਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਪੀਪਲ- ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੈਟਵਰਕ
- ਸਾਡੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਖੁਦ ਕਿਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਹੈ।

ਫਰਟੀਗਲੋਬਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜ ਰਹੀ ਹੈ?

ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਤਕਨੀਕ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਯੁਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਸਿਰਫ ਪੌਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਤਪਾਦ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ।

ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਦ ਖੇਤੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

ਮੈਂ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਉਪਯੋਗ ਭੂਮੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊਪਣ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਉਰਵਰਕਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਧੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਵੀ ਬੇਹਤਰ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ

ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
Email: fiza@fasalkranti.in

ਹੈਲਦੀ ਕਰਾਪ, ਹੈਪੀ ਪਲੈਨੇਟ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਐਡੀਗਰੋ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ - ਅਜੇ ਜਾਵਲਾ

ਖਰੀਫ ਦਾ ਮੌਸਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀਟਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਰਸਾਇਣਿਕ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਹੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਚੁਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜੇ ਜਾਵਲਾ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਡੀਗਰੋ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਲੋਗੋ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਸਮਾਧਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਡੀਗਰੋ ਦੇ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਅਜੇ ਜਾਵਲਾ ਨੇ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਜਤਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਇਸ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ਼...

ਐਡੀਗਰੋ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਐਡੀਗਰੋ ਇਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੇਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕੀਟਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨੱਤ ਕ੍ਰਿਸੀ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡ ਫੰਗੀਸਾਇਡ, ਹਰਬੀਸਾਇਡ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬੀਜ, ਕ੍ਰਿਸੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਪ੍ਰੇਅ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਡੀਗਰੋ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲਕਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵਸਥ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਐਡੀਗਰੋ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਐਡੀਗਰੋ ਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਫਿਸ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ

ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਿਆਬਾਦ (ਯੂਪੀ) ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤਰਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਐਡੀਗਰੋ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਆਂਧਰਾਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਐਡੀਗਰੋ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?

ਐਡੀਗਰੋ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈਲਦੀ ਕ੍ਰਾਪ, ਹੈਪੀ ਪਲੈਨੇਟ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਸਥ ਫਸਲਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮ੍ਰਿਤ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਐਡੀਗਰੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਮਾਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਦੂਜੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਐਡੀਗਰੋ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਕਿਵੇਂ ਅਲਗ ਹਨ?

ਅੱਜ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 260 ਕ੍ਰਿਸੀ ਰਸਾਇਣ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਐਡੀਗਰੋ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾਂ ਬਣਕੇ ਉਭਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਹਿਲ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਐਡੀਗਰੋ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਖਰੀਫ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਐਡੀਗਰੋ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਉਤਪਾਦ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ?

ਖਰੀਫ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਝੋਨਾ, ਗੰਨਾ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੰਨੇ ਵਿਚ ਲਾਲ ਸੜਨ (ਰੇਡ ਰੌਟ) ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਲਈ ਐਡੀਗਰੋ ਨੇ ਅਡੋਕਸੀਟੋਪ ਨਾਮਕ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡ ਬੋਰਡ (ਸੀਆਈਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਐਡੀਗਰੋ ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਨੱਤ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

ਐਡੀਗਰੋ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸੀ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਣ (ਜਿਵੇਂ ਦਸਤਾਨੇ ਅਤੇ ਮਾਸਕ) ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਡੀਲਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਾਓ।

ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ

ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
Email: fiza@fasalkranti.in

ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸਫਲ ਰਿਹਾ: ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਰਾਣਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਜਵਾ ਸਥਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ' ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨੱਤ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ, ਉਜਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਰਾਣਾ ਨੇ 'ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਨਾਲ ਖਾਸ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਸ਼...

'ਵਿਕਸਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ' ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤਕ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ।

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ?

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਵੇਦਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਇਕ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਸੰਵਾਦ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ?

ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ

ਵਿਚ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਗਿਆਨਿਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਉਪਜਾਊਤਨ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਸੁਧਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਉਤਪਾਦਨ, ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਖੇਤੀ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਟ੍ਰਾਅਬੇਰੀ ਜਿਹੀਆਂ ਨਗਦੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਟ੍ਰਾਅਬੇਰੀ ਦੀ ਸਫਲ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਉਜਵਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਲਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ?

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਉਜਵਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਵਾਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਦੋਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਠੋਸ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਲਾਈ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿੰਨਾ ਕਾਰਗਰ ਰਿਹਾ?

ਮੇਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਰਗਰ ਰਿਹਾ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਗਿਆਨਵਰਧਕ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੌਕਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਆਯੋਜਨਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਕੇ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਯਕੀਨਨ ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਗੇ।

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
Email: emran@fasalkranti.in

ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜਕੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਰਫੀਕ ਮਾਂਕਡ

ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨਿਰੰਤਰ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਵੀ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਉਦਯੋਗ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਕ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੇ ਐਡਵਾਂਸ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਫੀਕ ਮਾਂਕਡ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਉਸ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਸ਼...

ਐਡਵਾਂਸ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਕਿਅ ਹਾਂ, ਖਾਸਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਦਾ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਯਕੀਨਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ?

ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਇਓਗੈਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿਚ ਹੁਣ ਆਧੁਨਿਕ ਨਵਾਚਾਰ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਬਾਇਓਗੈਸ ਦਾ ਵਪਾਰਿਕ ਉਪਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਗੋਬਰ ਬਾਇਓਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਆਮਦਨੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਫਸਲ ਦੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਕੇ ਵਧਿਆ ਲਾਭ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਲੇਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਨਟ੍ਰੈਕਟਰ ਫਾਰਮਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੈ?

ਬਿਲਕੁਲ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਮਿਲਕੇ ਫਸਲ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਿੰਡ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸਾਨ ਬੰਜਰ ਪਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਨੋਪਿਅਰ ਘਾਹ ਉਗਾਕੇ ਵੀ ਵਧਿਆ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਾਹ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਟੀ ਵਿਚ ਉਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਸ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਥੇਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਚਾਵਲ, ਕਣਕ, ਗੰਨਾ ਆਦਿ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅਕਸਰ ਖਰਾਬ ਅਨਾਜ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਇਥੇਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਕੇ ਵੀ ਆਮਦਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬਾਇਓਡੀਜਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜੇਟ੍ਰੋਫਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪੌਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਇਓਡੀਜਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੌਦਾ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਵੀ ਉਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜੇਟ੍ਰੋਫਾ ਉਗਾਕੇ ਬਾਇਓਡੀਜਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਜੇਟ੍ਰੋਫਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਬਸ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਇਕ ਪਹਿਲ ਕਰਨ। ਜੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚ ਯਕੀਨਨ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਉਦਯੋਗ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਖੇਤਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੌਕਾ ਬਣਕੇ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਬਣਨ ਅਤੇ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਕਿਅ ਰੂਪ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੀੜ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਦੇ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਜਿਹੇ ਨਵਾਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
Email: emran@fasalkranti.in

ਦੋਗੁਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਚ ਹੋਵੇਗਾ! ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ

ਮਾਨਸੂਨ ਦਾ ਮੌਸਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਜਿਥੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕੀਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਨੌਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਸਰਦਾਰ ਉਪਯੋਗ ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ ਨੇ ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਨੀਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਟਰੋਲਰ ਮੁਕੁਲ ਗੁਪਤਾ ਨਾਲ ਖਾਸ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਸਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਨਵੀਨਤਮ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਕੀਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਦਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਪੇਸ਼ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਸ਼...

ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਕਿੱਥੇ ਦੀ ਰਹੀ?

ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2008 ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੋਨੀਪਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੈਸਟੀਸਾਇਡਸ ਦੇ 5 ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 300 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।

ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਤਪਾਦ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰਬੀਸਾਇਡਸ, ਫੰਗੀਸਾਇਡਸ, ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ, ਪੈਸਟੀਸਾਇਡਸ ਅਤੇ (ਪਲਾਂਟ ਗਰੋਥ ਰੈਗੂਲੇਟਰਸ) ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਰਾਂਡ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਹਰਬੀਸਾਇਡਸ ਵਿਚ ਪਟਿਲਾ ਕਲੋਰ, ਈ-ਡਬਲਿਊ ਉਜਲਾ, ਇੰਸੈਕਟੀਸਾਇਡਸ ਵਿਚ CARAGR, CARASC, ਫੰਗੀਸਾਇਡਸ ਵਿਚ ਟੌਮ, ਕਾਈਕੋਨ, ਅਮ੍ਰਿਤ ਲੀਤਾ ਬਰਾਂਡ ਆਰਗੈਨਿਕ ਉਤਪਾਦ ਵਿਚ ਗੋਚੀ, ਮਾਇਕੋ ਰਾਜਾ, ਟੇਰੀ ਸਮੇਤ ਦੂਜੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਾਡੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਉਤਪਾਦ ਕੰਪਨੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ,

ਜਿਹੜੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ।

ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਹਨ?

ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਉਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਕ੍ਰਿਅ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਾਡਾ 800 ਡੀਲਰ ਨੈਟਵਰਕ ਅਤੇ 40,000 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਡੇਟਾਬੇਸ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਿਸਾਨ ਗੋਸ਼ਠੀਆਂ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਐਕਟੀਵਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਬਾਇਓਪੈਸਟੀਸਾਇਡਸ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਿਕ ਫਾਰਮਿੰਗ ਵਿਚ ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਟਿਕਾਊ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਗੈਨਿਕ ਮੈਨੇਜਰ (ਗੋਚੀ), ਬਾਇਓਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰਸ (ਰੋਜੀ, ਮਨਿਤ, ਜੇਡੇਨ 16) ਅਤੇ ਮਾਇਕੋਰਾਜ਼ਾ- ਆਧਾਰਿਤ ਉਤਪਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਾਇਓਪੈਸਟੀਸਾਇਡਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਲਾਂਚ ਕਰਨਗੇ।

ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਵਿਧੀ ਜਾਣੋ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨ ਮੇਲਿਆਂ, ਚੌਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗਸ ਦੇ ਜਰੀਏ ਇਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਚੇਅਰਮੈਨ- ਸੁਨੀਲ ਗੁਪਤਾ- ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ- ਸੰਜੇ ਗੁਪਤਾ- ਅੰਬਰ ਕ੍ਰਾਪ ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਫਿਜ਼ਾ ਕਾਜ਼ਮੀ

ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਸਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ

Email: fiza@fasalkranti.in

50 ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਹੁਣ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਪਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਪਨਾ ਕੇ ਸਫਲ ਵਪਾਰੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਰਵੀ ਢਾਕਾ ਦੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੈਰਿਅਰ ਬਣਾਇਆ।

ਬਾਗਪਤ ਜਿਲੇ ਦੀ ਬੜੌਤ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਢਿਕੌਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਰਵੀ ਢਾਕਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੋਹਨਤੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਨੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਡਾ. ਜੇ.ਕੇ. ਸਿਓਰਾਨ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਏ। ਇਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਸਿਓਰਾਨ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਵੀ ਨੇ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਵੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਪਾਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ।

ਰਵੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਰਣ ਵਿਚ 50 ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਵਧਕੇ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਕਸ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਰਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਗੰਨੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸਾਨ ਹੁਣ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਵੀ ਅਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।” ਇਸੇ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਰਵੀ ਨੇ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ।

ਰਵੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੁਦ ਇਸ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਕਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੇਗੀ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਵੀ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਘੱਟ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਜਿਹੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

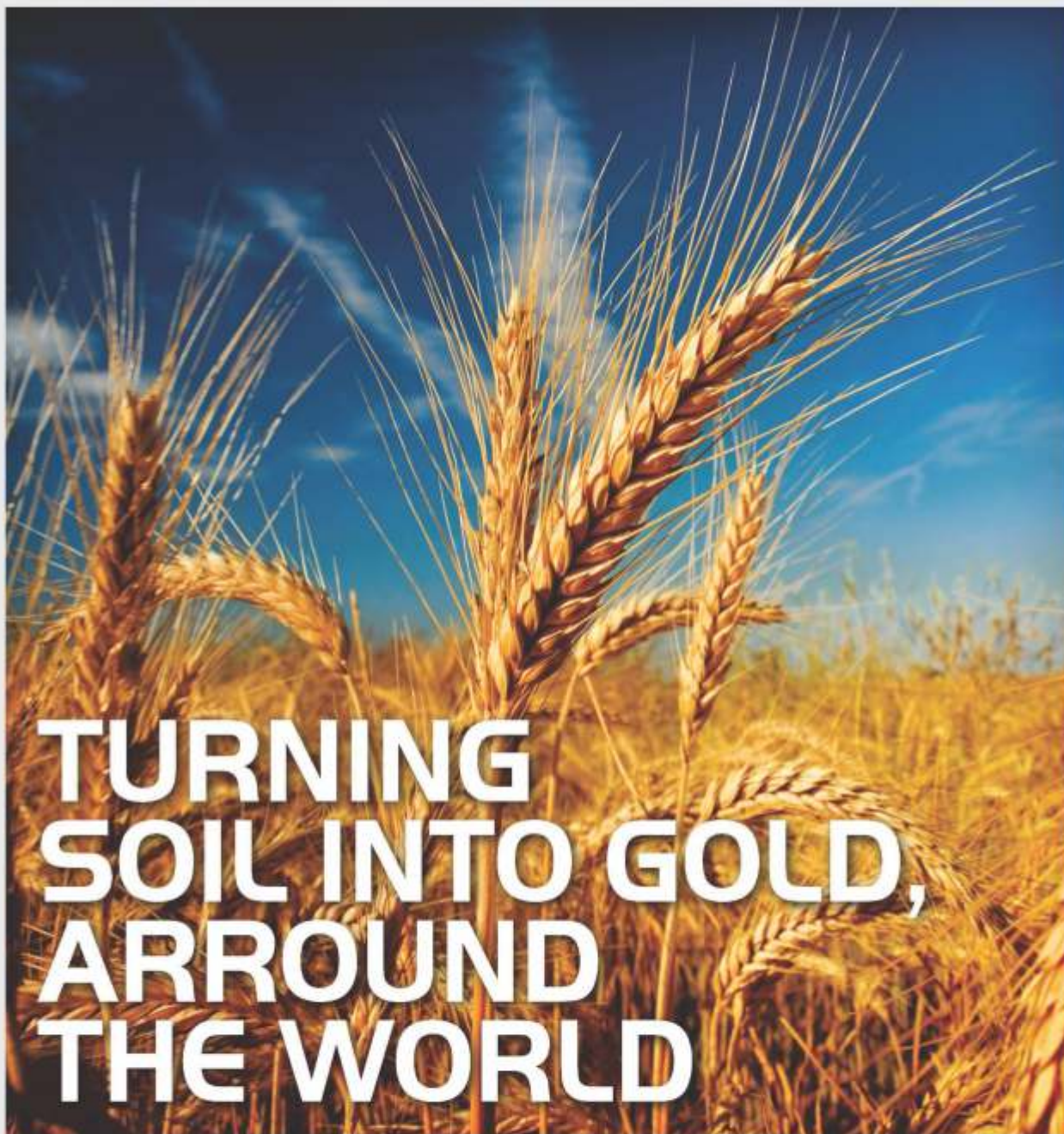
ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਚਿਤ ਨਸਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਐਪਿਸ ਮੇਲੀਫੇਰਾ ਨਸਲ ਦੀ ਮਧੁਮੱਖੀ ਤੋਂ ਪਾਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਧਿਆ ਉਤਪਾਦਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਰਵੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਧੁਮੱਖੀ ਪਾਲਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਥੇ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮਧੁਮੱਖੀਆਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਥੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਰਵੀ ਢਾਕਾ ਇਕ ਸਫਲ ਨੌਜਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਅਤੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

KRISHI RASAYAN EXPORTS PVT. LTD.

TURNING SOIL INTO GOLD, ARROUND THE WORLD

**Helping farmers
across continents with
cutting edge innovations
in agricultural science**

- ♦ Serving farmers across continents
- ♦ A leading pesticides manufacturer in India, with channel partners around the globe
- ♦ Internationally acclaimed GLP-OECD certified R&D wing
- ♦ Talented research scholars are engaged in making registration dossiers complying country specific regulatory guidelines

Atul Churiwal +91 9830065921, atul@krishirasayan.com

Krishi Rasayan Exports Pvt. Ltd.
29 Elgin Road, Kolkata, India 700020
Phone: +91 33 71081010 / 11 www.krishirasayan.com

ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਬੀਜ ਜਮਾਵ ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਪਰਿਚੇ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਆਜੀਵਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਵਧਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ, ਘਟਦੀ ਭੂਮੀ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਜਲਵਾਯੂ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਬੀਜ ਜਨਿਤ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਦਾ ਜਨਿਤ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਅਸਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਅਨੇਕ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ 'ਬੀਜ' ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਲਭੂਤ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਘਟਕ ਹੈ। ਬੀਜ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੀ ਫਸਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੀਜ ਜਮਾਵ ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਅਪਨਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਉਪਾਅ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫਸਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਧਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

1. ਬੀਜ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ-

ਬੀਜ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਉਹ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਅੰਕੁਰਣ ਸ਼ਮਤਾ ਦਾ ਆਂਕਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰੀਖਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਲਬੱਧ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੀਜ ਵਿਹਾਰਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅੰਕੁਰਿਤ ਹੋਕੇ ਵਧਿਆ ਪੌਦੇ ਬਣਾਉਣਗੇ।

ਬੀਜ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼-

- ਬੀਜ ਦੀ ਜੀਵੰਤਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ
- ਖਰਾਬ ਅੰਕੁਰਣ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਹਟਾਉਣਾ।
- ਸਟੀਕ ਬੀਜ ਦਰ ਦੀ ਗਨਣਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਸਨਾਲ ਬੀਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ ਬਚਤ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਧਿਆ ਅੰਕੁਰਣ ਸ਼ਮਤਾ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸਵਸਥ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬੀਜ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਦੀ ਵਿਧੀ-

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ-

1. ਬੀਜ ਜਿਸਦਾ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਹੈ
2. ਜੂਟ ਦੇ ਬੋਰੇ/ਮੋਟੇ ਕਪੜੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ
3. ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ

ਬੀਜ ਜਮਾਅ ਪਰੀਖਣ ਵਿਧੀ:-

1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੂਟ ਦੇ ਬੋਰੇ/ਮੋਟੇ ਕਪੜੇ ਦੇ 2 ਟੁਕੜੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗਿੱਲੇ ਕਰਕੇ

ਅਲਗ ਰੱਖ ਲਵੋ।

2. ਬੀਜ ਦਾ ਪੈਕੇਟ ਖੋਲ ਕੇ ਥੋੜਾ ਜਿਆ ਬੀਜ ਸੈੱਪਲ ਕੱਢਦੇ ਹਨ।
3. ਹੁਣ ਨਿਕਲੇ ਸੈੱਪਲ ਬੀਜ ਨੂੰ ਗਿੱਲੇ ਬੋਰੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਤੇ ਲਾਇਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਹੈ।
4. ਹੁਣ ਰੱਖੇ ਬੀਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਲਵੋ ਗਿੱਲੇ ਬੋਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਟੁਕੜੇ ਤੋਂ ਇਸ ਬੀਜ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿਓ।
5. ਨਮੀ ਦਾ ਲੈਵਲ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ।
6. ਬੀਜ ਦਾ ਅੰਕੁਰਣ 3-4 ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਅੰਕੁਰਣ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਗਨਣਾ- ਅੰਕੁਰਿਤ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲਵੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਾਲ ਜਮਾਅ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਤਾ ਕਰ ਲਵੋ

ਅੰਕੁਰਿਤ ਬੀਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਏ 100

ਅੰਕੁਰਣ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ = -----

ਜਮਾਅ ਲਈ ਰੱਖੇ ਬੀਜ ਦੀ ਸੰਖਿਆ

ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ-

- ਬੀਜ ਨੂੰ ਅੰਕੁਰਣ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਨਮੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਬੀਜ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਮੀ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜਮਾਅ ਦਰ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ- ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਖੁਰਾਕ

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ (ਸੀਡ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੀਜ ਨੂੰ ਬੀਜ ਜਨਿਤ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਦਾ ਜਨਿਤ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਖੇਤ ਵਿਚ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਪੂਰੇ ਫਸਲ ਚੱਕਰ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਲਾਭ-

- ਫਫੂਦ, ਕੀਟ ਅਤੇ ਬੈਕਟੀਰਿਆ ਜਨਿਤ ਰੋਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਰਤੁਆ, ਝੁਲਸਾ, ਅਰਧਗਲਨ ਨਾਲ ਬੀਜ ਅਤੇ ਅੰਕੁਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ।
- ਅੰਕੁਰਣ ਦਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਇਕਰੂਪਤਾ।
- ਜੈਵਿਕ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੂਕਸ਼ਮਜੀਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ।
- ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਧੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਤੇ ਦਬਾਅ
- ਕੁਝ ਜੈਵਿਕ ਉਪਚਾਰ (ਜਿਵੇਂ- ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ, ਪੀਐਸਬੀ, ਰਾਇਜੋਬਿਅਮ ਆਦਿ)

ਫਸਲ ਦੀ ਪੋਸ਼ਣ ਉਪਲਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

- ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ।
- ਕੀਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ।

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ-

ਜੈਵਿਕ ਉਪਚਾਰ-

- ਫਫੂਦਨਾਸ਼ਕ ਏਜੰਟ- ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਵਿਰਿਡੀ, ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਹਾਰਜਿਨਿਅਮ।
- ਜੈਵ ਉਰਵਰਕ- ਰਾਇਜੋਬਿਅਮ (ਦਲਹਣੀ ਫਸਲਾਂ) ਏਜੇਟੋਬੈਕਟਰ, ਪੀਐਸਬੀ (ਫਾਸਫੋਰਸ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਬੈਕਟੀਰਿਆ)।
- ਲਾਭ- ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ, ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਕਮੀ।

ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਉਪਚਾਰ-

- ਜ਼ਿੰਕ ਸਲਫੇਟ, ਬਾਇਓਹਿਊਮਿਕ, ਸੀ ਵੀਡ ਐਕਸਟ੍ਰੈਕਟ, ਬਾਇਓਸਟਿਮੂਲੇਂਟਸ ਆਦਿ ਨਾਲ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਕਰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਜੜ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਸ਼ਮਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਦੇ ਨਾਲ-

ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਲਈ ਫਫੂਦ ਅਤੇ ਜੀਵਾਣੂ ਜਨਕ ਰੋਗਨਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਾਇਓਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ ਦੇ ਜੀਵਾਣੂ ਕਲਚਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨਾਰਮਲ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅਲਗ ਅਲਗ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਆਪਸ਼ਨ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਏਸ਼ੀਆ ਡਾਨ ਬਾਇਓ ਕੋਅਰ ਨੇ ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਇਓਫਿਲਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਮ ਤਾਪਕ੍ਰਮ ਤੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਦੀ ਵੀ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਇਕ ਪੈਕੇਟ ਵਿਚ ਇਕ ਏਕੜ ਫਸਲ ਦੇ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੈਵਿਕ ਫੰਗੀਸਾਇਡ ਅਤੇ ਬਾਇਓਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ ਉਪਲਬੱਧ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ।

ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਵਿਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ, ਫਾਸਫੋਰਸ, ਪੋਟਾਸ਼, ਜ਼ਿੰਕ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਇਓਫਰਟੀਲਾਇਜ਼ਰ, ਮਾਇਕੋਰਾਇਜ਼ਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ, ਸਿਊਡੋਮੋਨਾਸ ਆਦਿ ਹਨ। ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਨਾਲ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੌਦ ਦੇ ਜੜ ਵਿਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ,

A

B

C

D

ਫਾਸਫੋਰਸ, ਪੋਟਾਸ਼, ਜ਼ਿੰਕ, ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਣੂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਸਫੋਰਸ ਮੋਬਿਲਾਇਜ਼ਿੰਗ ਬੈਕਟੀਰਿਆ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਫਾਸਫੋਰਸ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਕਰ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪੋਟਾਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਕ ਮੋਬਿਲਾਇਜ਼ਿੰਗ ਬੈਕਟੀਰਿਆ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਦਾ ਤਰੀਕਾ-

ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਲਈ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਗੁੜ ਨੂੰ 1 ਤੋਂ 2 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਬਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਬੀਜ ਦੇ ਉਤੇ ਇਸ ਗੁੜ ਦੇ ਘੋਲ ਨੂੰ ਛਿੜਕ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਹੁਣ ਇਸਦੇ ਉਤੇ ਜਰਮੀਨੇਟਰ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨੂੰ ਖੋਲਕੇ ਬੀਜ ਤੇ ਛਿੜਕ ਕੇ ਹਲਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਬੀਜ ਨੂੰ ਛਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸੀ ਪੱਧਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਰਣ ਹੈ- ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਬੀਜ। ਪਰ ਬੀਜ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਆਕਾਰ ਜਾਂ ਚਮਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਜੀਵਤਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੀਜ ਜਮਾਵ ਪਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਬੀਜ ਉਚ ਅੰਕੁਰਣ ਸ਼ਮਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਨਾਲ ਬੀਜ ਅਤੇ ਅੰਕੁਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੀ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੋਸ਼ਣ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸਪਰਧਾਤਮਕ ਅਤੇ ਜ਼ੋਖਿਮਪੂਰਨ ਕ੍ਰਿਸੀ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਕੇ ਕਿਸਾਨ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਉਪਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ

“ਬੀਜ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਰੀਖਣ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਹੀ ਸਮ੍ਰਿਦ ਫਸਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੀਮਾ ਹੈ।”

ਲੇਖਕ- ਸੰਜੇ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ	ਲਾਭ	ਨਤੀਜਾ
ਬੀਜ ਜਮਾਅ	ਪਰੀਖਣ ਖਰਾਬ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ	ਉਚ ਅੰਕੁਰਣ, ਸਮਾਨ ਪੌਦ
ਜੈਵਿਕ ਉਪਚਾਰ	ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਰੋਗ ਕੰਟਰੋਲ	ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਅਨੁਕੂਲ, ਸਥਾਈ ਸਮਾਧਾਨ
ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਉਪਚਾਰ	ਵਾਧਾ ਪ੍ਰਤਿਸਾਹਨ	ਮਜ਼ਬੂਤ ਜੜ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਜ

ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਾਰਜ

ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਭ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਭਿੰਨ ਫਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੀ, ਜਵਾਰ, ਬਾਜਰਾ, ਅਰਹਰ, ਉੜਦ, ਮੂੰਗ ਆਦਿ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਜਲ ਭਰਾਅ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਅਤੇ ਰੋਪਾਈ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜੀਆਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਮੌਸਮ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਜਵਾਰ, ਬਾਜਰਾ, ਮੱਕੀ, ਉੜਦ, ਮੂੰਗ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਾਰਾ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਭਿੰਨ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫੁੱਲ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਫਲ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਪਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਝੋਨੇ ਦੀ ਰੋਪਾਈ

- ਪੋਦਸਾਲਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪੋਦ 20-25 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੇਤ ਦੀ 2-3 ਜੁਤਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਡਲਿੰਗ ਕਰਕੇ ਰੋਪਾਈ 20 ਸੈ.ਮੀ. ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਦੀ ਦੂਰੀ 15 ਸੈ.ਮੀ. ਪੋਦੇ ਤੋਂ ਪੋਦੇ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਰੋਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਇਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੇਤ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਤੇ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਪੋਦੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਰੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੋਦੇ ਮਰੇ ਹੋਣ ਉਥੇ ਦੋਬਾਰਾ ਪੋਦਾ ਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਰੋਪਾਈ ਦੇ ਦੋ ਹਫਤੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਦੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਮਾਤਰਾ (ਲਗਭਗ 50 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ.) ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਬਾਜਰਾ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਬਿਊਟਾਕਲੋਰ 50 ਈ ਸੀ ਦੀ 3.0 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਟਾਲਾਕਲੋਰ 50 ਈ.ਸੀ. ਦੀ 1.20 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਰੋਪਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਕ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਰੋਪਾਈ ਦੇ 15-20 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਿਸਪਾਇਰੀਥੈਕ ਸੋਡੀਅਮ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਬਾਜਰਾ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ 300 ਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਲਗਭਗ 400 ਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲਕੇ ਫਰਲੇਟ ਪੈਨ ਨਾਜਿਲ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਝੋਨਾ ਬਿਜਾਈ ਦੀ ਸਘਨਤਾ ਪੱਧਰੀ (ਐਸ.ਆਰ.ਆਈ)
- ਝੋਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਐਸ.ਆਰ.ਆਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ 12 ਤੋਂ 14 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਨਰਸਰੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਪੋਦ ਨੂੰ ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਦੀ ਦੂਰੀ 25 ਸੈ.ਮੀ. ਅਤੇ ਪੋਦੇ ਤੋਂ ਪੋਦੇ ਦੀ ਦੂਰੀ ਵੀ 25 ਸੈ.ਮੀ. ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰੋਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮੈਟ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਨਰਸਰੀ ਦੀ ਰੋਪਾਈ ਲਈ ਮੈਕੈਨੀਕਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟਰ ਦੁਆਰਾ 30 ਬਾਏ 12 ਸੈ. ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੇ ਰੋਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਰੋਪਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਝੋਨਾ ਸਘਨਤਾ ਪੱਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਜ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬਚਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਜ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਸਘਨਤਾ ਪੱਧਰੀ ਅਪਨਾਉਣ ਨਾਲ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

- ਖੇਤ ਵਿਚ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਸਤਚਾਲਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਲਿਤ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵਧਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

- ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀਡਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਚਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੇਤ ਵਿਚ ਪੈਡਲਿੰਗ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸੁੱਕੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਾਇਨਾਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੀਜ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਜੀਰੋ ਜੁਤਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਤੇ ਖਰਪਤਵਾਰ ਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਇਕੱਠੇ ਮਸ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ, ਸੰਸਾਧਨ (ਪਾਣੀ, ਮੋਹਨਤ ਅਤੇ ਊਰਜਾ) ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਚਤ ਕਰ ਰੋਪਾਈ ਵਿਧੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਅਨੇਕ ਉੱਨਤ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1718, ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1121, 1509, ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 6, ਸਾਥੀ, ਡੀ ਆਰ ਆਰ ਝੋਨਾ 45, 46, ਪੀ ਆਰ 126, 111, 115, 123, ਪੰਤ ਝੋਨਾ 12, ਨੀਧੀ, ਨਰੋਂਦਰ 359 ਆਦਿ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ 25-30 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬੀਜ ਨੂੰ ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਦੀ ਦੂਰੀ 20 ਸੈ.ਮੀ. ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 2-3 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੇ ਬਿਜਾਈ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਬਾਜਰਾ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ ਬਿਊਟਾਕਲੋਰ 50 ਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪੋਡੀਮੇਥਲੀਨ 30 ਈ ਸੀ ਦੀ 3.0 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਟਾਲਾਕਲੋਰ 50 ਈ ਸੀ ਦੀ 1.20 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਬਾਅਦ ਤਕ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਵਧਿਆ ਉਪਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਸਲ ਵਿਚ 120 ਤੋਂ 150 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ, 60 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਫਾਸਫੋਰਸ ਅਤੇ 50 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ

- ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਮੱਧ ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਮੱਕੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਸੂਨ ਆਉਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸਿੱਚਾਈ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਖੇਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ।
- ਬੀਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਅਲਗ ਅਲਗ ਜਿਵੇਂ ਦਾਣੇ ਅਤੇ ਭੁੱਟੇ ਲਈ 20 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ., ਸਵੀਟਕਾਰਨ ਲਈ 8 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ., ਬੇਬੀ ਕਾਰਨ ਲਈ 25 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ., ਪਾਪਕਾਰਨ ਲਈ 12 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਲਈ 40-50 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜ ਉਪਚਾਰ ਲਈ ਕਾਰਬੋਨਡਾਜ਼ਿਮ 3 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਜਾਂ ਐਪਨ 35 ਐਸ ਡੀ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਐਗਰੋਸਨ ਜੀ ਐਨ ਦੀ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਮਿਡਾਕਲੋਪ੍ਰਿਡ 3 ਮਿ.ਲੀ. ਪ੍ਰਤੀ ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਬੀਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਉਪਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਬਿਜਾਈ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਫਲੈਟ ਸਰਫੇਸ ਯਾਰਜਿਜ ਐਂਡ ਫੋਰੋ ਜਾਂ ਬਰਾਡ ਬੇਡ ਐਂਡ ਫੋਰੋ ਪੱਧਰੀ ਵਿਚ ਸੀਡ ਡ੍ਰਿਲ ਜਾਂ ਹਲ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਦੀ ਦੂਰੀ 60

ਸੈ.ਮੀ. ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਪੌਦੇ ਦੀ ਦੂਰੀ 20 ਸੈ.ਮੀ. ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਾਇਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- ਜੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਕਾਰਬਨਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੇਤ ਵਿਚ ਗੋਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹੀ ਹੋਈ ਖਾਦ ਜਾਂ ਢੇਰਾਂ ਹਰੀ ਖਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਜੀਵਾਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਣ ਕਾਲਿਕ ਕਿਸਮਾਂ ਲਈ 120-150 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਪੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ 80-100 ਅਤੇ 60-80 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ 60 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਫਾਸਫੋਰਸ ਅਤੇ 40 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਪੋਟਾਸ਼ ਸਭ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਬਿਜਾਈ ਦੇ 2 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਕ ਐਂਟਾਜ਼ਿਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ 2 ਲੀਟਰ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ 25-30 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਹੋਣ ਤੇ ਇਕ ਗੁਡਾਈ ਜਾਂ 2,4-ਡੀ (58 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦੀ 1.70 ਲੀਟਰ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਟੇਮਬੋਟ੍ਰਿਨ (42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦੀ 285 ਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਰ ਦੀ ਬਿਜਾਈ

- ਜਵਾਰ ਦੀ ਚਾਰੇ ਲਈ ਉਨੱਤਸ਼ੀਲ ਕਿਸਮਾਂ ਪੂਸ਼ਾ ਚਰੀ 1,6,9,23, ਹਰਿਆਣਾ ਚਰੀ 136,260 ਐਸ ਐਲ 44, ਪੰਤ ਚਰੀ 4, ਯੂ ਪੀ ਚਰੀ 1,2, ਰਾਜਸਥਾਨ ਚਰੀ 1,2 ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ: ਸੀਐਸ ਐਚ 9,10,11,14, 18,25,30,23 ਐਸ ਪੀ ਐਚ 388, 468 ਸਿੰਗਲ ਕਟ ਅਤੇ ਡਬਲ ਕੱਟ ਲਈ ਸੀਓ 27, ਜੀ ਐਫ ਐਸ ਐਚ, ਮਲਟੀ ਕਟ ਲਈ ਮਿੱਠੀ ਸੂਡਾਨ, ਜਵਾਹਰ ਚਰੀ 69, ਪੀ ਸੀ ਐਚ 106, ਪੰਜਾਬ ਸੁਡਕੇਸ ਚਰੀ 1, ਸਫੇਦ ਮੋਤੀ, ਪੂਸ਼ਾ ਚਰੀ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ 109, ਹਰਿਆਣਾ ਜਵਾਰ 513 ਆਦਿ ਅਤੇ ਦਾਣ ਲਈ ਲਿਏਸੀਐਸ ਐਚ 16, 18, 2325, 30, 46, ਹਰਿਆਣਾ ਜਵਾਰ-513, ਹਰਾ ਸੋਨਾ, ਸੀਐਸਵੀ 10, 13, 1517, 20, 23, 27 ਪੀ ਐਸਵੀ 2,5,6 ਆਦਿ ਹਨ।
- ਜਵਾਰ ਦੀ ਦਾਣੇ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਲਈ 10 ਤੋਂ 12 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਲਈ 30-35 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਬੀਜ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਨੂੰ ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਲਾਇਨ ਦੀ ਦੂਰੀ 45 ਸੈ.ਮੀ. ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਪੌਦੇ ਦੀ ਦੂਰੀ 10-15 ਸੈ.ਮੀ. ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਾਇਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਜਿਆਦਾ ਉਪਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 80-100 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਹੋਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ., 60 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਹੋਫਾਸਫੋਰਸ ਅਤੇ 40 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਪੋਟਾਸ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਖਰਪਤਵਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਬਿਜਾਈ ਦੇ 2 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਕ ਐਂਟਾਜ਼ਿਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬੱਧ 2 ਲੀਟਰ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ 25-30 ਦਿਨ ਦੀ ਫਸਲ ਹੋਣ ਤੇ ਇਕ ਗੁਡਾਈ ਜਾਂ 2,4 ਡੀ (58 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਦੀ 1.70 ਲੀਟਰ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ 400 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੋਲ ਬਣਾਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੰਨੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ

- ਬਾਰਿਸ਼ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਗੰਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਸੰਕਟ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸਲ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਗੰਨੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਜ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਫਸਲ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦੋ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾਲੀ ਬਣਾਕੇ ਕੱਢੀ ਗਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਉਤੇ ਚੜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਨੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਜਮੀਨ ਤੋਂ 50 ਸੈ.ਮੀ. ਉਤੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਬੰਧਾਈ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਬੰਧਾਈ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- ਜੇ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਜਲ ਭਰਾਅ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪਛੇਤੀ ਬਿਜਾਈ ਕਣਕ ਆਦਿ ਰਬੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਚਾਈ (ਬਾਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ) ਨਿਰਾਈ ਗੁਡਾਈ ਕਰਕੇ ਖਰੀਫ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਉਗਣ ਵਾਲੇ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਨਮੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਜੇ ਜਿਆਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਖੇਤ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
- ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਰਪਤਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨਿਕਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬੇਮੌਸਮੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਉਚਾਈ 1.5 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪਜ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੌਦੇ ਦੀ ਉਚਾਈ 1.5 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਤੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਦੀ ਛਟਾਈ, ਸਿਕੋਟਿਅਰ ਜਾਂ ਕੈਂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਤਿਲਹਣ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ

- ਭਿੰਨ ਤਿਲਹਣ ਫਸਲਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਇਆਬੀਨ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਤਿਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਉਨੱਤ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜਿਆਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸੋਇਆਬੀਨ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਲਹਾਰਕ 63, ਬ੍ਰਹਮ, ਪੀਕੇ 416, ਪੂਸ਼ਾ 16, ਐਸਐਲ 295, ਐਸਐਲ 525, ਲੀ, ਹਾਰਡੀ ਅਹਿਲਯਾ-1,2,4 ਜੇ ਐਯ 93-05, 95-10, 335, 80-27, ਪੰਜਾਬ 1, ਕਾਲੀਟੂਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਐਮ ਏ ਸੀ ਐਸ- 58, ਐਨਆਰਸੀ 37, ਟਾਇਪ 49 ਦੁਰਗਾ, ਪੰਜਾਬ 1 ਦੀ ਕਟਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਮੂੰਗਫਲੀ ਉਨੱਤ ਕਿਸਮਾਂ ਗੁੱਛੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ (ਬੰਚ ਟਾਇਪ) ਟੀ ਜੀ 37, ਗਿਰਨਾਰ 1,2,3, ਏਕੋ - 159, ਟੀ ਐਮ ਵੀ -2,7,9, ਪੋਲ-1, ਜਯੋਤੀ ਐਗਲਜ਼ਟਿਕ-1, ਐਲ ਜੇ-24 ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ (ਸਪ੍ਰੈਡਿੰਗ ਟਾਇਪ) ਟੀ ਐਮ ਵੀ- 3,4,8,10, ਐਮ-145, 13, 335, ਪੀ ਜੀ- 1, ਰਾਜ ਮੂੰਗਫਲੀ 3, ਜੀਜੀ-11, ਜੀ ਏ ਯੂ ਜੀ-10, ਅਰਧ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ (ਸੈਮੀ ਸਪ੍ਰੈਡਿੰਗ ਟਾਇਪ) ਟੀ ਐਮ ਵੀ ਸੈਮੀ ਸਪ੍ਰੈਡਿੰਗ ਟਾਇਪ ਟੀ ਐਮ ਵੀ-8, 10, ਸੀ- 501 ਜੀਜੀ-20, ਐਮ-548 ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸੋਇਆਬੀਨ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ 70-75 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਤਿਲ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ 4 ਤੋਂ 5 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਅਤੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਲਈ 100 ਤੋਂ 120 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਦਾਣਾ (ਕਰਨਲ) ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ. ਬੀਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਬਿਜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜ ਨੂੰ ਬਿਰਾਮ (2 ਗ੍ਰਾਮ) + ਕਾਰਬੋਨਡਾਜ਼ਿਮ (1 ਗ੍ਰਾਮ) ਜਾਂ ਬਿਰਾਮ 3 ਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਵਿਰਿਡੀ 5-7 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬੀਜ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਇਜੋਬਿਅਮ ਨਾਲ ਉਪਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਿੰਘ- ਮੰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਤਮ

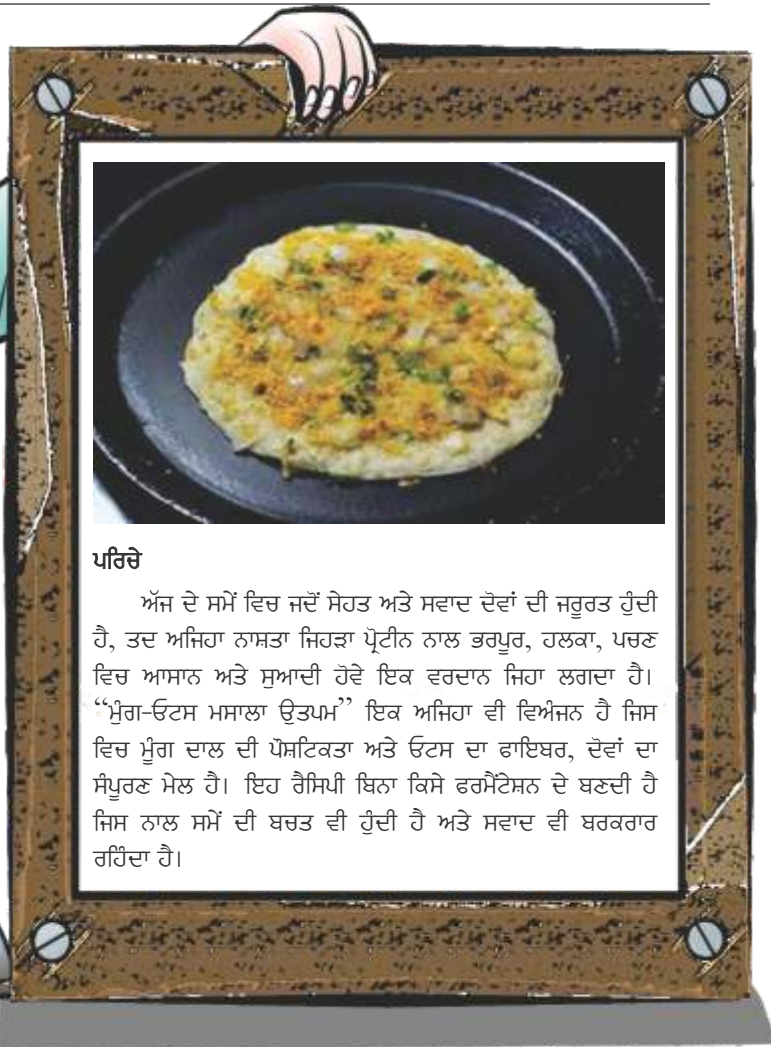
ਫਸਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ

ਭਾ.ਕ੍ਰਿ.ਅਨੁ.ਪ-ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110012

ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ

ਮੂੰਗ-ਓਟਸ ਮਸਾਲਾ ਉਤਪਮ

ਸਵਸਥ, ਸੁਆਦੀ ਅਤੇ ਝਟਪਟ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਨਾਸ਼ਤਾ

ਪਰਿਚੇ

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸੇਹਤ ਅਤੇ ਸਵਾਦ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਅਜਿਹਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ, ਹਲਕਾ, ਪਚਣ ਵਿਚ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਸੁਆਦੀ ਹੋਵੇ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। “ਮੂੰਗ-ਓਟਸ ਮਸਾਲਾ ਉਤਪਮ” ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਵਿਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੂੰਗ ਦਾਲ ਦੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ ਅਤੇ ਓਟਸ ਦਾ ਫਾਇਬਰ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਰੈਸਿਪੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫਰਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਦ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ-

(2-3 ਲੋਕਾਂ ਲਈ)

- ਮੂੰਗ ਦਾਲ- ਅੱਧਾ ਕੱਪ, 3-4 ਘੰਟੇ ਭਿੱਜੀ ਹੋਈ
- ਓਟਸ- ਅੱਧਾ ਕੱਪ (ਹਲਕੇ ਭੁੰਨੇ)
- ਪਿਆਜ਼- 1 ਬਾਰੀ ਕੱਟਿਆ
- ਟਮਾਟਰ-1 ਛੋਟਾ
- ਗਾਂਜਰ- ਇਕ ਕੱਪ ਕੱਦੂਕਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ
- ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ- ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਕੱਪ
- ਹਰੀ ਮਿਰਚ, ਅਦਰਕ, ਧਨਿਆ- ਸੁਆਦ

ਅਨੁਸਾਰ

- ਜੀਰਾ- ਅੱਧਾ ਟੀਸਪੂਨ
- ਨਮਕ, ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ, ਸਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ
- ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ
- ਤੇਲ- ਤਵੇ ਤੇ ਸੇਕਣ ਲਈ

ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ-

ਮੂੰਗ ਦਾਲ ਨੂੰ ਭਿਉਂ ਕੇ ਅਦਰਕ ਅਤੇ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਦਰਾ ਪੀਹ ਲਓ। ਇਸ ਵਿਚ ਓਟਸ, ਨਮਕ, ਜੀਰਾ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਪਾਓ ਅਤੇ ਘੋਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤੋਂ

ਗਾੜਾ ਪਕੌੜੇ ਜਿਹਾ ਬਣਾਓ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ (ਪਿਆਜ਼, ਗਾਂਜਰ, ਟਮਾਟਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ) ਅਤੇ ਧਨਿਆ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਤਵੇ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰ ਹਲਕਾ ਤੇਲ ਪਾਓ ਅਤੇ ਘੋਲ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਫੈਲਾਓ। ਮੱਧਮ ਅੱਚ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਸੁਨਿਹਰਾ ਹੋਣ ਤਕ ਸੋਕੋ।

ਪਰੋਸਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ-

ਇਸਨੂੰ ਨਾਰੀਅਲ ਦੀ ਚਟਨੀ, ਟਮਾਟਰ ਸਾਸ ਜਾਂ ਹਰੀ ਚਟਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗਰਮ ਗਰਮ ਪਰੋਸੋ। ਭਾਵੇਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਭੁੱਖ- ਇਹ ਉਤਪਮ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਹੈ।

ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਪਾਅ

ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਿਆਲੀ ਅਤੇ ਠੰਡਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਵਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਨਮੀ, ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਮਿਲਕੇ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੂਨ ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਮੌਸਮ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਰਸਾਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ

ਵਾਇਰਲ ਬੁਖਾਰ-

ਆਮ ਵਾਇਰਲ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦਰਦ, ਗਲੇ ਵਿਚ ਖਾਰਿਸ਼, ਖਾਂਸੀ ਅਤੇ ਬੁਖਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਗਿੱਲੇ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦੀ ਜੁਕਾਮ-

ਨਮੀ ਅਤੇ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨਕ ਵਗਣਾ, ਨਿੱਛਾਂ ਆਉਣਾ, ਹਲਕਾ ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਦਰਦ ਜਿਹੇ ਲੱਛਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ-

ਇਹ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਡੇਂਗੂ ਏਡਿਸ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਐਨੋਫਿਲੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਛਰ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਠਹਿਰੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪਨਪਦੇ ਹਨ।

ਟਾਇਫਾਇਡ (ਮਿਆਦੀ ਬੁਖਾਰ)-

ਇਹ ਦੂਸ਼ਿਤ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਦਸਤ ਜਾਂ ਕਬਜ਼, ਪੇਟ ਦਰਦ ਜਿਹੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਦੇ ਹਨ।

ਚਿਕਨਗੁਨਿਆ

ਇਹ ਵੀ ਮੱਛਰ ਜਨਿਤ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਖਾਸ ਕਰ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਪਾਅ

ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਉਬਾਲਕੇ ਜਾਂ ਫਿਲਟਰ ਕਰਕੇ ਪਿਓ

ਬਾਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਜਲ ਸਰੋਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ।

ਭਿੰਗਣ ਤੋਂ ਬਚੋ, ਕਪੜੇ ਸੁੱਕੇ ਰੱਖੋ-

ਜੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਭਿੰਜ ਜਾਓ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕਪੜੇ ਬਦਲੋ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂੰਝੋ। ਨਮੀ ਨਾਲ ਫੰਗਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੱਛਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰੋ-

ਮੱਛਰਦਾਨੀ, ਰੇਪਲੈਂਟ, ਕਰੀਮ, ਫੁਲ ਬਾਜੂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾਓ। ਘਰ ਅਤੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀ ਜਮਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ।

ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਭੋਜਨ ਲਓ-

ਘਰ ਦਾ ਬਣਿਆ ਤਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਗਰਮ ਭੋਜਨ ਹੀ ਖਾਓ। ਬਾਹਰ ਦੇ ਖੁਲੇ (ਪਕੌੜੇ, ਚਾਟ ਆਦਿ) ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਕਟੀਰਿਆ ਪਨਪ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ-

ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਾਬੁਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਧੋਵੋ। ਗੰਦੇ ਨਾਖੁਨ, ਗਿੱਲੇ ਪੈਰ ਅਤੇ ਨਮੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਫੈਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫਿਟਨੇਸ ਅਤੇ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਬਣਾਏ ਰੱਖੋ-

ਹਲਕੀ ਫੁਲਕੀ ਕਸਰਤ ਕਰੋ, ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ, ਤੁਲਸੀ ਸ਼ਹਿਦ ਕਾੜਾ ਆਦਿ ਪਿਓ ਤਾਂਕਿ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸ਼ਮਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇ।

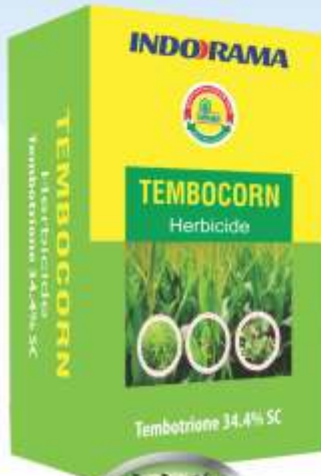

INDORAMA 50 Years

इंडोरामा प्रीमियम फसल सुरक्षा

टेम्बोकॉर्न

टेम्बोकॉर्न
द्वारा मक्के की
फसल में उगने वाले
खरपतवारों का अत्यंत
प्रभावशाली
रोकथाम

- » मक्के में खरपतवारों का बेहतर नियंत्रण
- » शीघ्रता से कार्य करता है
- » लम्बे समय तक प्रयोग

शक्ति फरटागो

शक्ति फरटागो
का वादा, फसल
हो सुरक्षित, उपज
मिले ज्यादा

- » कीटों पर प्रभावी नियंत्रण
- » लम्बे समय तक फसल को कीटों से सुरक्षित रखता है
- » फसलों को हरा भरा रखता है

शक्ति ट्राईकिल

धान के
खरपतवारों पर
अब त्रिकोणीय
प्रहार

- » धान के सभी खरपतवारों पर प्रभावी नियंत्रण
- » दानेदार होने के कारण प्रयोग में आसान
- » खरपतवार उगने (2-3 पत्ती की अवस्था) के बाद प्रयोग करने पर बेहतर नियंत्रण

*Indorama, Ltd. उपर्युक्त उत्पादों को विकसित करने में भारत सरकार की सहायता का शुक्रार्पण करता है। उपर्युक्त उत्पादों का उपयोग करने से पहले कृपया उपनिर्देश पढ़ें।
कृपया ध्यान दें: उपर्युक्त उत्पादों का उपयोग करने से पहले कृपया उपनिर्देश पढ़ें।

विपणन का अधिकार इंडोरामा प्रीमियम से है।

www.indorama.in | 18000 180 5244 (Toll Free)

क्योंकि हम किसान जानते हैं,
सब हमारे भरोसे हैं,
इसलिए हमारा भरोसा!

जिनके भरोसे दुनिया,
उनका भरोसा ग्रोमोर

BE SMART AGRI ENTREPRENEUR

Changing
Farmers Life

AN ISO 9001: 2015 CERTIFIED CO.

ਕੇ ਮੈਕਸ ਊਰਜਾ ਮਿੱਟੀ ਸਹੀ ਤਾਂ ਫਸਲ ਬਾਹੁਬਲੀ

ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਾਲੀਅਮ

4 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ

*

1800-572-5065

ECOCERT

ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ

UPT®

ਅਲਟੀਮੇਟ ਪਰਫੋਰਮੈਂਸ
ਤਕਨੀਕ ਦੁਆਰਾ ਤੈਧਾਰ

ਲਕਨੀਕ
ਸਪੇਨ

KRISHI RASAYAN EXPORTS PVT. LTD.

Technology from

ALGAENERGY
Spain

ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਕ ਤੱਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪੌਦਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਕਮੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਦੀ ਕਮੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤੁਲਿਤ ਉਰਵਰਕ ਉਪਯੋਗ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਕ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੇਹਤ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਖਾਦ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਕ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ, ਫਸਲ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਕ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਕ ਯੁਕਤ ਉਰਵਰਕ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਕ ਉਰਵਰਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:-

ਜ਼ਿੰਕ ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿੰਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਐਫ.ਏ.ਆਈ. ਹਾਊਸ
10, ਸ਼ਹੀਦ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- 110067
+91-11-2651-8001 | sdas@zinc.org | www.zinc.org/crops

